

نشانه‌های مثبت تفاهم
افزایش عبور کشتی‌ها از تنگه هرمزقانون ضد دموکراسی
سخنرانی مصطفی ملکیاندختران تسلیم‌ناپذیر
قهرمانی تیم ملی والیبال زنان ایرانکولبیز ایرانی
تغییر پوشش اداری در ایران

در مسیر توافق

محمد عطریان‌فر
از ویژگی‌های ایران پساجنگ می‌گوید

سرمقاله

چشم‌انداز مثبت، اما بسیار سخت

درباره امید به تفاهم در سایه بی‌اعتمادی تاریخی

علی هاشمی

قائم‌مقام دبیرکل
حزب کارگزاران سازندگی ایران

روابط ایران و آمریکا طی ۴۷ سال گذشته، تحت‌تأثیر بی‌اعتمادی عمیقی قرار داشته که ریشه آن به قطع روابط دیپلماتیک دو کشور پس از اشغال سفارت آمریکا در تهران بازمی‌گردد. در این مدت، اگرچه مذاکرات و تماس‌هایی میان دو طرف در موضوعات مختلف صورت گرفته اما تنها بخشی از آنها به نتایج ملموس و مثبت منجر شده است. تجربه‌هایی مانند همکاری‌های محدود درباره افغانستان و عراق از جمله نمونه‌های موفق به‌شمار می‌روند، درحالی‌که پرونده‌هایی نظیر ماجرای مک‌فارلین یا سرنوشته‌های برجام نشان می‌دهد که دستیابی به توافق پایدار همواره با موانع جدی روبرو بوده است. امروز نیز مذاکرات احتمالی ایران و آمریکا در شرایطی دنبال می‌شود که این سابقه تاریخی سنگین همچنان بر فضای گفت‌وگوها سایه انداخته است. با این حال، برخی تحولات اخیر از جمله دیدارهای مستقیم میان مقامات دو کشور، نشانه‌ای از تمایل طرفین برای حفظ کانال‌های ارتباطی تلقی می‌شود. هرچند این تحرکات را نمی‌توان به معنای نزدیک شدن قطعی به توافق دانست اما در مقایسه با سال‌های گذشته، گامی رو به جلو محسوب می‌شود. یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی مذاکرات، اختلافات داخلی در آمریکا است. رقابت میان دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان باعث شده هرگونه توافق احتمالی با ایران، علاوه بر ابعاد بین‌المللی، به موضوعی در سیاست داخلی آمریکا نیز تبدیل شود. در چنین فضایی، دولت‌های مختلف آمریکا نه تنها در قبال ایران بلکه در مواجهه با میراث سیاسی دولت‌های پیشین نیز رفتار متفاوتی از خود نشان می‌دهند. همین مسئله احتمال دستیابی به توافقی پایدار و دارای ضمانت اجرایی را دشوارتر می‌کند. در سطح بین‌المللی نیز بسیاری از بازیگران جهانی، اگرچه به‌ظاهر از مذاکره حمایت می‌کنند، اما الزاماً انگیزه یکسانی برای موفقیت سریع آن ندارند. کشورهای اروپایی از پیامدهای اقتصادی تنش‌های اخیر، به‌ویژه افزایش هزینه انرژی و اختلال در زنجیره‌های تأمین، آسیب دیده‌اند. از سوی دیگر، برخی قدرت‌ها نیز از تغییر اولویت‌های سیاسی و رسانه‌ای جهان به نفع منافع خود بهره می‌برند. بنابراین محیط بین‌المللی مذاکرات پیچیده‌تر از آن است که صرفاً با اراده دو طرف اصلی قابل مدیریت باشد. در شرایط کنونی به نظر می‌رسد، موضوع تنگه هرمز و محدودیت‌های دریایی بیش از پرونده هسته‌ای فوریت پیدا کرده است. تأثیر این مسئله بر تجارت جهانی، بازار انرژی و اقتصاد کشورهای مختلف موجب شده، فشارهای بین‌المللی برای کاهش تنش در این حوزه افزایش یابد. به همین دلیل اگر توافقی در کوتاه‌مدت حاصل شود احتمالاً ابتدا حول مسائل دریایی، کاهش تنش‌های منطقه‌ای و برخی اقدامات اعتمادساز شکل خواهد گرفت سپس پرونده‌های دشوارتری مانند غنی‌سازی و تحریم‌ها وارد مرحله تصمیم‌گیری خواهند شد. به نظر می‌آید موضوع موشکی هم از دستورکار خارج شده است؛ دلیلش هم احتمالاً فاطمی است که ایران در این زمینه به خرج داده و اعلام کرده، حاضر نیست درباره برنامه موشکی در هیچ مذاکره‌ای شرکت کند. احتمالاً طرف مقابل هم تحلیل استراتژیک خودش را درباره توان موشکی ایران دارد. به هر حال الان هیچ بخشی درباره موضوع موشکی مطرح نیست و تمرکز بیشتر روی همین دو موضوع اصلی قرار دارد. در مجموع، چشم‌انداز مذاکرات را می‌توان «مثبت اما بسیار سخت» توصیف کرد. بی‌اعتمادی تاریخی، رقابت‌های سیاسی داخلی آمریکا، ملاحظاتی بازیگران بین‌المللی و اختلافات بنیادین درباره مسائل هسته‌ای همچنان موانع مهمی بر سر راه توافق هستند. با این حال، نیاز متقابل دو طرف به کاهش هزینه‌های اقتصادی و امنیتی تنش‌های موجود، انگیزه‌ای برای ادامه گفت‌وگوها ایجاد کرده است. از این رو، هرچند نمی‌توان انتظار دستیابی سریع به توافقی جامع را داشت اما امکان پیشرفت تدریجی و گام‌به‌گام در مذاکرات همچنان وجود دارد.

رئیس‌جمهور خواستار شد:

بازنگری در صداوسیما

مسعود پزشکیان برای چندمین بار با انتقاد از رویه صداوسیما و روایت‌های نادرست و غیرواقعی آن از شرایط کشور به انتقاد از این سازمان پرداخت و با تأکید بر اینکه نباید اجازه داد فضای عمومی جامعه تحت‌تأثیر اطلاعات غیرمستند و برداشت‌های فاقد پشتوانه علمی قرار گیرد، تصریح کرد که حقیقت مستقل از اشخاص است و در زبان علم، حقانیت بر پایه شواهد، استدلال و مستندات تعریف می‌شود. او همچنین گفت که «درآمدهای دینی نیز انسان متقی کسی است که سخن درست را از ظلمی بالاتر از آن نیست که مسیرهای نادرست را به جامعه القا کنیم و مانع شناخت واقعیت‌ها شویم». پزشکیان چند روز قبل هم در دیدار با مدیران صداوسیما به این مسئله اشاره کرده و با انتقاد از طرح برخی تحلیل‌های غیرواقعی در برنامه‌های رسانه‌ای گفته بود: «گاهی برخی کارشناسان در رسانه ملی سخنانی

انتقاد از تحریف روایت‌ها تا سانسور خبرها

رئیس‌جمهور روز گذشته در جمع مدیران وزارت علوم با اشاره به اهمیت اطلاع‌رسانی صحیح و مسئولانه در شرایط حساس کشور گفت: «امروز با مسائل و چالش‌های متعددی روبرو هستیم و در چنین شرایطی، نحوه اطلاع‌رسانی و روایت واقعیت‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است». او در ادامه برای چندمین بار صداوسیما را به فاصله گرفتن از واقعیت متهم کرد و گفت: «متأسفانه در برخی موارد شاهد ارائه تحلیل‌ها و روایت‌هایی از رسانه ملی هستیم که می‌تواند، تصویری غیرواقعی از شرایط کشور ایجاد کند. این موضوع نیازمند بازنگری جدی است». جمله‌ای که دیروز به تیر اصلی گزارش برخی رسانه‌ها از این جلسه تبدیل شد. پزشکیان

عاطفه شمس

گروه سیاسی

در سیاست ایران اغلب موضوعات دوره‌ای به مرکز توجه می‌آیند و بعد دوباره عقب می‌روند؛ اما صداوسیما در ماه‌های اخیر از آن موضوع‌هایی بوده که نه تنها عقب نرفته بلکه هر بار از یک زاویه تازه دوباره به محور بحث‌ها برگشته است. اما تفاوت وضعیت فعلی در این است که نقدها صرفاً از یک جناح یا جریان سیاسی خاص مطرح نمی‌شود؛ از رئیس‌جمهور و رئیس مجلس گرفته تا چهره‌های دولت‌های پیشین، اصولگرایان سنتی و حتی کارشناسان حوزه رسانه، همگی به شکلی بر ضرورت بازنگری در عملکرد این رسانه تأکید می‌کنند.

همچنین با تأکید بر اینکه نباید اجازه داد فضای عمومی جامعه تحت‌تأثیر اطلاعات غیرمستند و برداشت‌های فاقد پشتوانه علمی قرار گیرد، تصریح کرد که حقیقت مستقل از اشخاص است و در زبان علم، حقانیت بر پایه شواهد، استدلال و مستندات تعریف می‌شود. او همچنین گفت که «درآمدهای دینی نیز انسان متقی کسی است که سخن درست را از ظلمی بالاتر از آن نیست که مسیرهای نادرست را به جامعه القا کنیم و مانع شناخت واقعیت‌ها شویم». پزشکیان چند روز قبل هم در دیدار با مدیران صداوسیما به این مسئله اشاره کرده و با انتقاد از طرح برخی تحلیل‌های غیرواقعی در برنامه‌های رسانه‌ای گفته بود: «گاهی برخی کارشناسان در رسانه ملی سخنانی

ادامه در صفحه ۲

پارلمان

نباید در تله فرسایش افتاد

اعضای جدید هیأت رئیسه مجلس
سوگند یاد کردند

گروه سیاسی: سوومین سال فعالیت مجلس دوازدهم با برگزاری جلسه‌ای به ریاست محمدباقر قالیباف آغاز شد؛ جلسه‌ای که به‌صورت ترکیبی و با حضور مجازی و حضوری نمایندگان برگزار شد. در این نشست ۱۸۷ نماینده به‌صورت برخط و ۱۴ نماینده در صحن مجلس حضور داشتند. در آغاز جلسه نیز اعضای جدید هیأت‌رئیسه مجلس شورای اسلامی سوگند یاد نموده و به‌طور رسمی مسئولیت خود را برای سال جدید کاری مجلس آغاز کردند.

پس از ادای سوگند اعضای جدید هیأت‌رئیسه، قالیباف در نطق پیش از دستور خود به مهم‌ترین اولویت‌های مجلس در سال جدید پرداخت و بر ضرورت همکاری و هم‌افزایی میان قوا، حفظ انسجام ملی و توجه ویژه به حل مشکلات اقتصادی تأکید کرد. رئیس مجلس با اشاره به شرایط کنونی کشور و مسئولیت دولت در مدیریت مسائل و چالش‌های موجود گفت، مجلس در عین حفظ استقلال خود باید در مسیر رفع مشکلات، همراه و پشتیبان دولت باشد. قالیباف با بیان اینکه «درست است که ما یک سفید امضاء به کسی نمی‌دهیم اما در تله درگیری‌های فرسایشی نیز نباید بیفتیم»، تأکید کرد که مجلس باید با رویکردی کارشناسی، مسئله‌محور و مبتنی بر اولویت‌های واقعی کشور عمل کند. به گفته وی، ترجیح منافع ملی و مطالبات عمومی بر ملاحظات جناحی و منطقه‌ای می‌تواند، زمینه طراحی راهکارهای مؤثرتر و کوتاه‌تر برای حل مشکلات کشور را فراهم کند.

رئیس مجلس همچنین خاطرنشان کرد که عملکرد و تصمیمات مجلس باید ارتباطی مستقیم و ملموس با مسائل اصلی کشور و نیازهای روزمره مردم داشته باشد. به گفته او، قانون‌گذاری و نظارت زمانی اثربخش خواهد بود که در مسیر ایجاد امید، ترسیم چشم‌اندازی روشن برای آینده و کمک به حل مشکلات اقتصادی و معیشتی جامعه قرار گیرد. قالیباف در بخش دیگری از سخنان خود به موضوع وحدت ملی پرداخت و آن را مهم‌ترین عامل موفقیت کشور در شرایط حساس کنونی دانست. او با اشاره به تأکیدات رهبر انقلاب درباره ضرورت حفظ انسجام اجتماعی، پیام ایشان را چراغ راه آینده و نقش راه مجلس دوازدهم دانست و از نمایندگان خواست از اختلافات سیاسی بی‌حاصل و برجسته‌سازی شکاف‌های اجتماعی پرهیز کنند. به گفته قالیباف، دشمن تلاش می‌کند از طریق فشارهای اقتصادی و فضا‌سازی رسانه‌ای، انسجام ملی را تضعیف کند اما ملت ایران با حفظ وحدت و همبستگی می‌تواند این توطئه‌ها را خنثی کند.

رئیس مجلس همچنین به موضوع سیاست خارجی و مذاکرات اشاره و تأکید کرد که جمهوری اسلامی ایران در تعاملات دیپلماتیک بر پایه منافع ملی و دستاوردهای ملموس عمل خواهد کرد. او گفت: «سریازان میدان مبارزه دیپلماسی هیچ اعتمادی به حرف‌ها و وعده‌های دشمن ندارند» و افزود که معیار تصمیم‌گیری، دستاوردهای عینی و قابل سنجش است و تا زمانی که حقوق ملت ایران به‌طور کامل تأمین نشود، هیچ توافق مورد تأیید قرار نخواهد گرفت.

رئیس مجلس با اشاره به نقش مکمل میدان‌های مختلف در پیشبرد اهداف کشور، اظهار کرد که موفقیت‌های نظامی، دیپلماتیک و خدماتی به مردم باید در یک چارچوب واحد و هماهنگ دنبال شوند. به گفته رئیس مجلس، وظیفه دستگاه دیپلماسی تبدیل دستاوردهای میدانی به نتایج سیاسی و حقوقی است و در کنار آن، مسئولان اجرایی باید از این ظرفیت‌ها برای بهبود شرایط اقتصادی و معیشتی مردم بهره‌برند.

قالیباف در پایان با ابراز اطمینان نسبت به آینده کشور تأکید کرد که با اتکال به توان نیروهای نظامی، همراهی مردم و تلاش مدیران و مسئولان برای کاهش مشکلات اقتصادی، ایران از شرایط دشوار کنونی با موفقیت عبور خواهد کرد. وی حفظ وحدت، توجه به مطالبات مردم و تمرکز بر حل مشکلات معیشتی را مهم‌ترین مأموریت‌های مجلس در سال جدید عنوان کرد.

گروه سیاسی: محمد عطریان‌فر، معاون سیاسی دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران، در گفت‌وگو ایرنا، تصویری از شرایط جدید ایران پس از جنگ ارائه می‌کند که در آن منافع ملی به‌عنوان محور اصلی همه تصمیمات سیاسی، امنیتی و دیپلماتیک مطرح می‌شود. عطریان‌فر با بیان اینکه «نه جنگ امر اصیل است و نه مذاکره؛ امر اصیل، منافع ملی است» می‌گوید، آنچه امروز ما را به این گزاره هدایت می‌کند که «همینه آمریکا توسط ملت ایران شکسته شد» ناشی از ایمان و امید است که رهبر شهید در یک فرآیند تاریخی بلندمدت همواره به جامعه منتقل کردند و مردم را به این باور رساندند که می‌توان ایستادگی کرد.

جنگ، بازگشت مسئولان به مردم را رقم زد

او معتقد است که مهم‌ترین دستاورد این مقطع، شکل‌گیری دوباره پیوند میان جامعه و نظام سیاسی بوده است. به گفته او، «جنگی که رخ داد، نقطه عطف مهمی را در آینده سیاسی ایران رقم زد؛ نقطه‌ای که می‌توان از آن به‌عنوان بازگشت و رجعت حاکمیت به مردم یاد کرد». از نگاه عطریان‌فر، مردم ایران با وجود انتقادها و گلایه‌های خود، در بزنگاه دفاع از کشور بار دیگر همبستگی ملی را به‌نمایش گذاشتند و همین مسئله مسئولان را متوجه اهمیت سرمایه اجتماعی کرد. در همین چارچوب عطریان‌فر بر ضرورت تقویت نهادهای واسط میان مردم و حاکمیت تأکید می‌کند و معتقد است، دوران اتکال صرف به روابط توده‌ای به سر آمده است. او تصریح می‌کند: «احزاب ملی و ریشه‌دار، که نسبت به سرنوشت کشور و مردم احساس تعلق دارند، باید تقویت شوند».

اما بخش مهمی از گفت‌وگوی عطریان‌فر به میراث رهبر شهید انقلاب اختصاص دارد. او می‌گوید: «مهم‌ترین دستاوردی که از زندگی و زمانه آیت‌الله خامنه‌ای می‌توانیم بر آن تأکید کنیم، هزینه سنگین و مقاومتی است که ایشان در صیانت از استقلال ایران پرداخت کردند». از نگاه او ایستادگی امروز ایران در برابر فشارهای خارجی، محصول یک فرآیند تاریخی چند دهه‌ای است که طی آن، روحیه مقاومت و استقلال‌خواهی در جامعه نهادینه شد. عطریان‌فر معتقد است همین مسیر باعث شده بسیاری از نگاه‌های انتقادی گذشته دستخوش تغییر شود و می‌گوید: «بخش نیرومندی از منتقدان دیروز سیاست‌ها و رویکردهای گذشته امروز در نقطه‌ای از تردید قرار گرفته‌اند و بسیاری از آنها این تردید را نیز پشت سر گذاشته‌اند». به باور او، تحولات اخیر نشان داده که استقلال

ادامه تیتربیک

بازنگری در صداوسیما

اما این اولین بار نیست که مسعود پزشکیان نسبت به عملکرد صداوسیما صریحاً انتقاد می‌کند. پیش‌تر ۲۰ بهمن سال گذشته و در جریان مراسم بهره‌برداری از ۷۵۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی هم که به‌صورت زنده از صداوسیما پخش می‌شد، او در واکنش به تذکر مجری درباره محدودیت زمانی پخش شبکه خبر ۲ گفت: «شبکه خبر خیلی مهم نیست. ما داریم کار خودمان را می‌کنیم، شما نگران نباشید. شبکه خبر به‌جای حرف‌های بی‌ربط، از این دست موضوعات پخش کند تا مردم بدانند [صداوسیما] در حال انجام کار است». این انتقادات باعث شد تا پخش برنامه به‌طور ناگهانی متوقف و آنتن به سخنرانی یکی از نمایندگان عضو جبهه پایداری در مجلس منتقل شود. اما ماجرا به همین‌جا ختم نشد. پس از آن در روز ۲۲ بهمن هم بخش‌هایی از سخنرانی رئیس‌جمهور که به موضوع اعتراضات دی‌ماه ۱۴۰۴ اشاره داشت در پوشش خبری صداوسیما بازتاب پیدا نکرد. در ادامه، نشست او با خانواده‌های جانبازان همان حوادث در سفر به استان گلستان هم به شکل کامل یا دقیق منعکس نشد. اوج این روند، در بخش خبری ۲۰:۳۰ بود که در تحریفی آشکار، این دیدار را با عنوان «دیدار با خانواده‌های شهدا و ایثارگران استان» معرفی کرد.

صداوسیما و بحران نمایندگی جامعه

البته انتقاد از رسانه ملی محدود به رئیس‌جمهور نیست. در ماه‌های اخیر طیفی از چهره‌های سیاسی و رسانه‌ای نیز نسبت به رویکرد صداوسیما موضع‌گیری‌هایی داشته‌اند. محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس، هرچند کمتر وارد نقد مستقیم این سازمان می‌شود اما در

ملی برای ملت ایران، ارزشی بنیادین است و بخش مهمی از جامعه اکنون هزینه‌های گذشته را در پرتو این دستاورد ارزیابی می‌کند. عطریان‌فر برای توضیح ابعاد این تحول از تعبیر «زلزله سیاسی» استفاده می‌کند و می‌گوید سال‌ها این نگرانی وجود داشت که رویارویی مستقیم ایران با قدرت‌های بزرگ، پیامدهای غیرقابل‌جبرانی داشته باشد اما تجربه اخیر نتیجه متفاوتی را رقم زد. به گفته او، «این زلزله سیاسی نشان داد که ملت ایران مقاوم‌تر از آن چیزی است که اسیر بحران‌ها شود و می‌تواند آن را از سر بگذراند». او معتقد است این تجربه نه‌تنها نگاه ایرانیان بلکه برداشت بازیگران خارجی از ظرفیت و ماندگاری ایران را نیز تغییر داده است.

امر اصیل، منافع ملی است

در بخش دیگری از این گفت‌وگو، عطریان‌فر به موضوع مذاکرات می‌پردازد و تلاش می‌کند، دوگانه رایج «جنگ یا مذاکره» را به چالش بکشد. او تأکید می‌کند: «نه جنگ امر اصیل است و نه مذاکره؛ امر اصیل، منافع ملی است». از نگاه عطریان‌فر، مذاکره و دفاع در تقابل با یکدیگر نیستند بلکه مکمل هم محسوب می‌شوند. او می‌گوید: «هیچ نبردی در تاریخ بشری رخ نداده است که پایان آن بدون مذاکره رقم خورده باشد». بنابراین هر جا منافع ملی اقتضا کند باید از ظرفیت دیپلماسی بهره گرفت و هر جا ضرورت داشته باشد، توان دفاعی کشور باید حفظ شود. معاون سیاسی دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی در همین راستا از تیم مذاکره‌کننده حمایت می‌کند و معتقد است، کشور به مرحله‌ای از بلوغ سیاسی رسیده که می‌تواند هم‌زمان از ظرفیت میدان و دیپلماسی برای تأمین منافع خود استفاده کند. او باور دارد شرایط امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند اجماع داخلی و حمایت از روند گفت‌وگوست.

در این میان، عطریان‌فر نگاه ویژه‌ای به نقش محمدباقر قالیباف دارد. او معتقد است، رئیس مجلس در شرایط جدید کشور جایگاهی فراتر از مرزبندی‌های سنتی جناحی پیدا کرده است و تصریح می‌کند: «امروز آقای محمدباقر قالیباف، قالیباف دیروز نیست؛ وی دیگر سرخط و رهبر یک جناح سیاسی اولوگرا نیست بلکه مأموریت تحقق امر ملی و رفع سلبه‌ایه‌ی جنگ از سر ملت ایران را برعهده گرفته است». او با اشاره به مسئولیت‌های فعلی قالیباف، تأکید می‌کند که کشور برای عبور از شرایط حساس کنونی به چهره‌های نیاز دارد که فراتر از رقابت‌های سیاسی بیندیشند و در مسیر حل مسائل ملی حرکت کنند. در مقابل، عطریان‌فر

سطح کلان حکمرانی رسانه‌ای بر این نکته تأکید دارد که ساختار فعلی صداوسیما نیازمند بازنگری است. سیدمحمد خاتمی، رئیس‌جمهور پیشین ایران، هم پیش‌تر با اشاره به عملکرد صداوسیما گفته بود که این رسانه پس از جنگ مدتی به سمت رویکردی متفاوت حرکت کرد اما «دوباره به رویکردهای سابق خود بازگشت». او همچنین با تأکید بر مفهوم «ایران» در فضای پساجنگ تأکید کرد بود که حتی سروردهایی که در آن دوره برای ایران خوانده شد نیز قابل‌توجه بود اما این روند پس از مدتی در صداوسیما تداوم نیافت. حسن روحانی، رئیس‌دولت یازدهم و دوازدهم با بیان اینکه «نه رادیو گوش می‌کنم و نه تلویزیون می‌بینم» از رویکرد این رسانه انتقاد کرده و گفته بود که صداوسیما در برخی برنامه‌های خود به انسجام ملی آسیب می‌زند و این پرسش را مطرح کرد که «این چه رسانه ملی است که همیشه دنبال یک جناح خاص است؟» و تأکید کرد که صداوسیما در چارچوب اهداف مورد انتظار و در مسیر تقویت وحدت ملی عمل نمی‌کند. محمد هاشمی، رئیس هیأت مؤسس حزب کارگزاران سازندگی و رئیس سابق سازمان صداوسیما هم این رسانه را نهادی انحصاری توصیف کرده و هشدار داده که در صورت عدم اصلاح، یا به سمت انسداد بیشتر می‌رود یا در مسیر رهاشدگی دچار آشفتگی خواهد شد. از نگاه او، مسئله فقط نارضایتی سیاسی نیست مسئله این است که میان رسانه و جامعه فاصله افتاده است. سیدحسین مرعشی، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران هم در مواضع و گفت‌وگوهای مختلف، صداوسیما را یکی از عوامل اصلی کاهش اعتماد عمومی به روایت رسمی دانسته است. جمع‌بندی نگاه او این است که رسانه ملی عملاً به سمت نمایندگی یک طیف محدود سیاسی حرکت کرده و در نتیجه بخش قابل‌توجهی از جامعه خود را در بازتاب‌های آن نمی‌بیند. مرعشی بر این باور است که انحصار رسانه‌ای نه‌تنها بر اعتماد عمومی بلکه بر رقابت سیاسی و حتی کارآمدی حکمرانی نیز اثر منفی گذاشته است و راه‌حل را در گشایش فضای رسانه‌ای و پذیرش

در مسیر توافق

محمد عطریان‌فر از ویژگی‌های ایران پساجنگ می‌گوید

نسبت به جریان‌های تندرو موضع انتقادی دارد. او ضمن به رسمیت شناختن حق فعالیت سیاسی همه جریان‌ها، معتقد است افراط‌گرایی دیگر جایگاه تعیین‌کننده‌ای در فضای سیاسی کشور ندارد. به گفته او «جریان‌های رادیکال نیز حق حیات سیاسی دارند اما باید در اندازه واقعی خود بها داشته باشند، نه بیشتر». او هشدار می‌دهد که صداهای افراطی نباید مانع شکل‌گیری گفت‌وگوهای سازنده و پیشبرد منافع ملی شوند.

تردید ترامپ و امکان توافق در کمتر از دو ماه

در حوزه سیاست خارجی نیز عطریان‌فر، ارزیابی خاصی از وضعیت آمریکا ارائه می‌دهد. او معتقد است، واشنگتن در شرایط دشواری قرار گرفته و «در تله‌ای گرفتار شده که خود، با همکاری اسرائیل، آن را ساخته است». به باور او، تحولات اخیر باعث شده، راهبردهای گذشته آمریکا با چالش جدی روبرو شود و هزینه‌های ادامه تنش افزایش یابد. عطریان‌فر همچنین معتقد است «ترامپ به نقطه تردید برای ادامه این راه رسیده است» و نشانه‌های متعددی وجود دارد که تمایل به ادامه مسیر تقابل نظامی کاهش یافته است. او بر همین اساس، چشم‌انداز مذاکرات را مثبت ارزیابی می‌کند و معتقد است، احتمال حرکت به سمت توافق پیش از گذشته افزایش یافته است. در جمع‌بندی، عطریان‌فر آینده را در مسیر توافق و کاهش تنش‌ها می‌بیند. او هرچند دستیابی فوری به یک صلح پایدار را دشوار می‌داند اما معتقد است، فرصت مهمی برای پیشرفت مذاکرات فراهم شده است. به گفته او، «اگر دولت‌مردان و مذاکره‌کنندگان ما بتوانند مسیر گفت‌وگو را با قدرت ادامه دهند احتمالاً در کمتر از دو ماه می‌توان به توافق‌های مقدماتی دست یافت». توافق‌هایی که از نگاه او می‌توانند زمینه‌ساز «امنیت پایدار، رفع خصومت تاریخی و آغاز یک دوره جدید توسعه در ایران» باشند که «افزایش هوشیاری جامعه نسبت به واقعیت‌های درون سرزمینی، مشارکت پررنگ‌تر طبقه متوسط و واقع‌بینی بیشتر دولت‌مردان نسبت به ظرفیت ملی مردم» از مهم‌ترین خصیصه‌های آن است. عطریان‌فر می‌گوید: «همان‌گونه که پس از پایان جنگ ایران و عراق و آغاز دوران سازندگی در دوره آقای هاشمی‌رفسنجانی و سپس دولت آقای خاتمی کشور وارد یک دوره ۱۶ ساله توسعه شد اکنون نیز می‌توان پس از این ماجرا، راند دوم توسعه را آغاز کرد و با امید و امنیت بیشتر، آینده‌های بهتر برای نسل‌های بعدی ساخت».

رسانه‌های رقیب و مستقل می‌داند، نه صرفاً اصلاحات درون‌سازمانی. تقد محمد عطریان‌فر، معاون سیاسی دبیرکل حزب کارگزاران نیز بیشتر بر کارکرد رسانه در یک جامعه متکثر، متمرکز است. او معتقد است صداوسیما در ایفای نقش یک رسانه ملی فراگیر موفق نبوده و حرکت به سمت تک‌صدایی به تضعیف سرمایه اجتماعی و کاهش ظرفیت اقناع عمومی منجر شده است. عطریان‌فر هم مانند مرعشی تأکید دارد که در شرایط کنونی، رسانه‌ای با این سطح از انحصار نمی‌تواند مرجعیت پیشین خود را حفظ کند و باید نقش آن در یک زیست‌بوم رسانه‌ای رقابتی و چندصدایی بازتعریف شود.

رسانه ملی در مرکز اجماع انتقادی

در سطح دیگر، چهره‌های سیاسی، دانشگاهی و رسانه‌ای هم، هر کدام از زاویه‌های متفاوت به این مسئله نگاه کرده‌اند. محمود واعظی، رئیس دفتر رئیس‌جمهور در دولت‌های یازدهم و دوازدهم صراحتاً صداوسیما را متهم به تبدیل شدن به تریبون یک جناح خاص کرده و گفته این رسانه باید آینه همه جامعه باشد. علی ربیعی، دستیار اجتماعی رئیس‌جمهور بیشتر بر بحران اعتماد عمومی تمرکز دارد و معتقد است، رسانه‌ای که نتواند صداهای متنوع جامعه را بازتاب دهد به‌تدریج سرمایه اجتماعی خود را از دست می‌دهد. علی مطهری، نماینده ادوار پیشین مجلس هم از زاویه سیاسی‌تر به عدم توازن در پوشش دیدگاه‌ها اشاره کرده و آن را یکی از ضعف‌های جدی رسانه ملی دانسته است. در مجموع، آنچه امروز درباره صداوسیما دیده می‌شود، یک هم‌زمانی کم‌سابقه در انتقادات از سبوی جریان‌های متفاوت است. از دولت تا مجلس، از چهره‌های اولوگرا تا اصلاح‌طلب و از سیاستمداران تا کارشناسان رسانه همه معتقدند که رسانه ملی در وضعیت فعلی نیازمند بازنگری است تا شاید این رسانه دوباره بتواند به سمت افزایش تنوع دیدگاه‌ها حرکت کرده و به نقش فراگیر و ملی خود برگردد.

تشدید حملات به لبنان

نتانیاهاو دستور گسترش آتش داد

گروه بین الملل: برای بسیاری از ناظران، تحولات روزهای اخیر در جنوب لبنان یسار آواز و مرحله‌ای تازه از رویارویی میان اسرائیل و حزب‌الله است؛ مرحله‌ای که نه تنها به کاهش تنش‌ها منجر نشده بلکه نشانه‌های آشکاری از گسترش میدان درگیری را به نمایش گذاشته است. درحالی که تلاش‌های دیپلماتیک برای مهار بحران همچنان ادامه دارد، ارتش اسرائیل از آغاز عملیات گسترده‌ای در مناطق جنوبی لبنان خبر داده و همزمان مقامات این کشور بر ادامه و حتی تشدید اقدامات نظامی تأکید می‌کنند؛ رویکردی که نگرانی‌ها درباره چشم‌انداز امنیتی لبنان و کل منطقه را افزایش داده است.

سرخسنگی ارتش اسرائیل اعلام کرده که نیروهای این کشور عملیات وسیعی را در ارتفاعات الشقیف و منطقه وادی السلوقی در جنوب لبنان آغاز کرده‌اند. به گفته وی، هدف این عملیات از بین بردن آنچه زیرساخت‌های نظامی حزب‌الله و تهدیدات علیه شهرک‌های شمالی اسرائیل خوانده شده، است. ارتش اسرائیل مدعی شده این عملیات از چند روز قبل با هدف گسترش خط دفاعی آغاز شده و اکنون نیروهایش پس از عبور از رودخانه لیطانی، دامنه حضور و حملات خود را به مناطق شمال این رودخانه نیز توسعه داده‌اند.

در ادامه این تحولات، ارتش اسرائیل از حضور نیروهای خود در حومه شهر نبطیه خبر داده؛ منطقه‌ای که از آن به‌عنوان یکی از

مهم‌ترین مراکز نفوذ و قدرت حزب‌الله یاد می‌شود. این پیام به‌روشنی نشان می‌دهد که تل‌آویو صرفاً به عملیات محدود مرزی بسنده نکرده و برای توسعه دامنه تحولات نظامی خود در عمق بیشتری از خاک لبنان آمادگی دارد.

همزمان با این تحولات میدانی، حملات هوایی و توپخانه‌ای اسرائیل به مناطق مختلف جنوب لبنان ادامه یافته است. گزارش‌های رسانه‌های حاکی از آن است که شهرک‌های ارنون و کفرتینیت هدف حملات هوایی قرار گرفته‌اند. همچنین مناطق کفرمان و کفرجوز در شهرستان نبطیه زیر آتش توپخانه قرار داشته‌اند. در مرجعین نیز برای دومین بار اطراف شهرک دبین هدف حملات هوایی واقع شده است. مجموعه این حملات نشان می‌دهد که جنوب لبنان همچنان در کانون عملیات نظامی قرار دارد و دامنه درگیری از چند محور به‌طور همزمان دنبال می‌شود.

در مقابل، دولت لبنان نسبت به گسترش این حملات هشدار داده است. نخست‌وزیر لبنان تأکید کرده که اقدامات اسرائیل فراتر از حمله به اهداف مشخص نظامی رفته و ابعاد گسترده‌تری پیدا کرده است. او اعلام کرده که بیروت ضمن ادامه تلاش‌های سیاسی و دیپلماتیک همچنان بر تحقق آتش‌بس، عقب‌نشینی کامل نیروهای اسرائیلی از خاک لبنان، بازگشت آوارگان و آغاز روند بازسازی مناطق

دیپلماسی

نشانه‌های مثبت تفاهم

عبور کشتی‌ها تنگه هرمز با نظارت سپاه افزایش یافت

ابوالفضل خدایی

گروه بین‌الملل

همزمان با انتشار اخبار مثبت از مذاکرات ایران و آمریکا، تردد کشتی‌ها در تنگه هرمز طی ۲۴ ساعت گذشته افزایش یافته است.

پیش از حمله آمریکا و اسرائیل روزانه ۱۳۰ کشتی از تنگه هرمز عبور می‌کرد اما حالا بیش از ۹۰ روز است که ناامنی جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، باعث شده تردد در این آبراه حیاتی تقریباً متوقف شود یا تحت نظارت شدید ایران قرار گیرد. به‌نظر می‌رسد طی ۱۰ روز اخیر چیزی حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ کشتی با اجازه ایران موفق به عبور از تنگه هرمز شده‌اند. نیروی دریایی سپاه در همین راستا در اطلاعیه‌ای تأکید کرد: خلیج فارس یک پهنه آبی متعلق به کشورهای مسلمان منطقه بوده و تجاوز و شرارت‌های ارتش ترویس آمریکا، مهم‌ترین دلیل ناامنی آن در این ایام است. کنترل هوشمند تنگه هرمز به‌طور مستمر و با صلابت و اقتدار در حال انجام است.

هنوز مشخص نیست که آینده عبور و مرور در این آبراه حیاتی به چه شکل خواهد بود. آیا وضعیت به حالت گذشته باز خواهد گشت یا سازوکار موقت و محدود برای مدیریت عبور و مرور و یا الگوی جدید اداره منطقه‌ای با محوریت دولت‌های ساحلی خواهد بود یا وضعیت بی‌ثبات و مدیریت موردی بحران تداوم خواهد یافت.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا در پاسخ به سوال خبرنگاری درباره کنترل مشترک تنگه هرمز توسط ایران و عمان گفته بود: تنگه هرمز به روی همه باز خواهد بود. این آب‌های بین‌المللی است. ما مراقب آن خواهیم بود اما هیچ‌کس آن را کنترل نخواهد کرد. عمان هم مثل بقیه رفتار خواهد کرد وگرنه مجبور می‌شویم آنها را منفجر کنیم. آنها این را درک می‌کنند. بعد از ترامپ، وزیر خزانه‌داری آمریکا هم تهدید کرد، عمان و هر کشور دیگری در صورت وضع عوارض برای عبور از تنگه هرمز با تحریم و مجازات آمریکا روبه‌رو خواهد شد.

این برای اولین بار است که ترامپ،

عمان و یک کشور عربی جنوب خلیج فارس را اینگونه تهدید می‌کند. این سخن آنقدر غیرمنتظره بود که بسیاری فکر کردند ترامپ اشتباه کرده و به‌جای ایران، اسم عمان را آورده اما کاخ سفید تأیید کرد، منظور ترامپ دقیقاً عمان بود.

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه و بدرالبوسیدی، وزیر امور خارجه عمان ضمن محکومیت لفاظی‌های تهدیدآمیز آمریکا علیه عمان، اعلام کرد که تدابیر مسنولانه عمان و ایران برای مدیریت تردد ایمن و امن کشتیرانی در تنگه هرمز بر مبنای قواعد حقوق بین‌الملل و در راستای منافع جامعه جهانی است.

موضوع تنگه هرمز یکی از چالش‌های اصلی مذاکرات ایران و آمریکا به‌شمار می‌رود. به گفته هااکان فیدان، وزیر امور خارجه ترکیه مذاکرات فعلاً از موضوع هسته‌ای به سمت بازگشایی تنگه هرمز تغییر جهت داده و این تنگه به محور اصلی مذاکرات تبدیل شده است.

ترامپ همچنین در گفت‌وگو با فاکس نیوز مدعی شد: ما به یک توافق بسیار خوب با ایران نزدیک شده‌ایم. اگر این توافق برای ما عادلانه نباشد، دوباره به وزارت جنگ متوسل خواهیم شد. او افزود: گزینه دیپلماتیک را ترجیح می‌دهم زیرا امضای توافق به‌معنای بازگشایی فوری تنگه هرمز به روی کشتیرانی است. ترامپ ادامه داد: تنها تضمین اصلی و اساسی که بر آن پافشاری می‌کنم، جلوگیری از در اختیار داشتن سلاح هسته‌ای توسط ایران است. او افزود: ایرانی‌ها در عمل قبول کرده‌اند که سلاح هسته‌ای تولید یا خریداری نکنند.

آسیب‌دیده اصرار دارد. وی همچنین اسرائیل را به هدف قرار دادن برخی آثار تاریخی و فرهنگی لبنان متهم کرده و این اقدامات را نقض آشکار حاکمیت و تمامیت ارضی کشورش دانسته است.

این مواضع در شرایطی مطرح می‌شود که دور تازه‌ای از رایزنی‌های دیپلماتیک میان لبنان، آمریکا و اسرائیل نیز نتوانسته به نتیجه ملموسی منجر شود. رسانه‌های لبنانی گزارش داده‌اند که مذاکرات سه‌جانبه در مقر وزارت دفاع آمریکا پس از ساعت‌ها گفت‌وگو بدون دستیابی به توافق پایان یافته است. براساس این گزارش‌ها، یکی از مهم‌ترین نقاط اختلاف، موضوع عقب‌نشینی نیروهای اسرائیلی از خاک لبنان بوده است. با این حال ریاست جمهوری لبنان اعلام کرده که برای ادامه گفت‌وگوها و ورود به دور جدید مذاکرات آمادگی دارد.

در سوی دیگر، بنیامین نتانیاهاو، نخست‌وزیر اسرائیل، از گسترش عملیات نظامی در لبنان خبر داده و تأکید کرده که مأموریت ارتش این

ترامپ ادامه داد: ایرانی‌ها مذاکره‌کنندگان بسیار باتجربه‌ای هستند و این موضوع زمان می‌برد اما من عجله ندارم. او افزود: تنگه هرمز باید فوراً و بدون عوارض عبور باز شود و باید به‌طور قطعی از در اختیار گرفتن هرگونه سلاح هسته‌ای توسط تهران جلوگیری شود. ترامپ ادامه داد: نیروهای ما به محض بازگشایی تنگه هرمز و پایان یافتن رسیدگی به پرونده هسته‌ای از منطقه خارج خواهند شد.

ترامپ در موضعی متناقض نیز گفت: ما به این تنگه نیازی نداریم. به آن نیازی نداریم چون چیزهای بیشتری داریم. ما بیشتر از دو برابر ترکیب عربستان و روسیه نفت تولید می‌کنیم. به این فکر کنید. ما دو برابر آنها تولید می‌کنیم، ما بر قدرت نفتی هستیم، خیلی بزرگ‌تر از عربستان و روسیه.

این درحالی است که به ادعای روزنامه نیویورک تایمز دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا عناصری از پیش‌نویس توافق را اصلاح کرده و آن را برای بررسی به تهران بازگردانده است. این گزارش به تغییرات دقیق اعمال شده در متن اشاره‌ای نکرده است. دو تن از این مقام‌ها گفتند، ترامپ نگران بخش‌هایی از توافق احتمالی است که شامل آزادسازی دارایی‌های مسدود شده برای ایرانیان می‌شود همان اقداماتی که او به‌شدت بابت آنها با باراک اوباما به‌خاطر انجام همین کار انتقاد کرده است. به گفته یکی دیگر از این مقام‌ها، ترامپ از مدت زمانی که طول کشیده تا ایران به پیشنهادات واشنگتن پاسخ دهد، ناامید شده است. این پیشنهادات با مشارکت واسطه‌ها، از جمله پاکستان، تدوین شده است. تغییرات پیشنهادی ترامپ با هدف اعمال فشار بر ایران برای پذیرش توافق اعمال شده است.

درحالی که تبادل پیام‌ها میان تهران و واشنگتن درباره متن تفاهم‌نامه احتمالی همچنان ادامه دارد، گزارش‌ها از ورود مذاکرات به مرحله چانه‌زنی بر سر اصلاحیه‌های حساس حکایت دارد؛ مرحله‌ای که در آن ایران با تأکید بر بی‌اعتمادی به وعده‌های طرف مقابل، تحقق دستاوردهای عینی و تضمین حقوق ملت را شرط هرگونه توافق می‌داند. محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی و رئیس هیأت مذاکره‌کننده گفت: سربازان میدان مبارزه دیپلماسی هیچ اعتمادی به حرف‌ها و وعده‌های دشمن ندارند. آنچه برای ما ملاک است، دستاوردهای عینی است که باید کسب کنیم تا در مقابل آن دست به انجام تعهدات خود بزنیم و تا اطمینان پیدا نکنیم که حقوق ملت ایران را گرفته‌ایم هیچ توافقی را تأیید نخواهیم کرد. باید در نهایت سرنوشت ایران و آمریکا در این فضای پرتعلیق و پرابهام از میز مذاکره نتیجه می‌گیرد یا دور دیگری از درگیری‌ها جهت آینده را مشخص خواهد کرد.

کشور در جنوب لبنان هنوز پایان نیافته است. او با اشاره به طولانی بودن روند عملیات، وعده داده که فشار نظامی بر مواضع حزب‌الله افزایش خواهد یافت. نتانیاهاو همچنین مدعی وارد کردن تلفات سنگین به نیروهای حزب‌الله شده و از ادامه فعالیت ارتش اسرائیل در جبهه‌های مختلف از جمله لبنان، سوریه و غزه سخن گفته است. افزایش عملیات نظامی اسرائیل در جنوب لبنان درحالی رخ می‌دهد که واکنش‌های بین‌المللی نیز در حال افزایش است. وزیر امور خارجه فرانسه اشغال بخش‌هایی از خاک لبنان را غیرقابل توجیه خوانده و خواستار تشکیل نشست شورای امنیت سازمان ملل برای بررسی این موضوع شده است. اکنون در شرایطی که تلاش‌های سیاسی هنوز نتوانسته، راهکاری برای توقف درگیری‌ها پیدا کند جنوب لبنان بار دیگر به یکی از خطرناک‌ترین کانون‌های بحران در غرب آسیا تبدیل شده است.

آمریکا

سازمان ملل

در آستانه ورشکستگی

آمریکا بدهی خود را پرداخت نمی‌کند

وال استریت ژورنال نوشت، واشنگتن میلیاردها دلار بدهی خود به سازمان ملل را پرداخت نکرده و از ده‌ها برنامه و آژانس آن، از جمله سازمان بهداشت جهانی خارج شده تا با آنچه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا هزینه‌های بیهوده و سیاست‌گذاری بد توصیف می‌کند، مبارزه کند. ایالات متحده بیش از ۴ میلیارد دلار برای سازمان ملل متحد در اختیار دارد. رسانه آمریکایی همچنین نوشت، چین هم با وجود اینکه خود را مدافع اصلی این سازمان می‌داند و «کمک‌کننده مالی شماره ۱ بالفعل» است با پرداخت‌های کند و آهسته خود، بحران نقدینگی سازمان ملل را تشدید کرده است. پکن حتی پس از تزریق حدود ۸۵۰ میلیون دلار به این سازمان در جریان بازدید وانگ یی، وزیر امور خارجه چین هنوز ۴۵۵ میلیون دلار به سازمان ملل بدهکار است. سازمان ملل متحد برای ۴۲ درصد از بودجه اساسی خود به منابع مالی ایالات متحده و چین متکی است. آنتونیو گوتش، دبیرکل سازمان ملل هم هشدار داده که این نهاد بین‌المللی در «وضعیت متمایل به ورشکستگی» قرار دارد و به «چشم‌انداز بسیار واقعی فروپاشی مالی سازمان ملل» اشاره کرده است. در مسیر فعلی، سازمان ملل می‌گوید که تا اواسط ماه آگوست با کمبود نقدینگی مواجه خواهد شد. چین مدعی است که به تعهدات مالی خود عمل خواهد کرد و ایالات متحده می‌گوید که حمایت مالی آینده را به صرفه‌جویی‌های عمیق‌تر با کاهش بیشتر مشاغل، کاهش سفرهای تجاری و استفاده بیشتر از مترجمان ماشینی مشروط می‌کند. یک مقام ارشد وزارت امور خارجه آمریکا روز سه‌شنبه به شورای امنیت سازمان ملل گفته بود: «آنچه که ما برایش تلاش می‌کنیم، رد چندجانبه‌گرایی نیست بلکه اولویت دادن به شفافیت و نتایج به‌جای ناکارآمدی و سخنان توخالی است». سازمان ملل که از کمبود بودجه رنج می‌برد، کاهش‌های تاریخی بزرگی در هزینه‌ها انجام داده و به سمت افزایش بهره‌وری حرکت کرده است. این سازمان دفاتر خود را تعطیل و ۳۰۰۰ پست دبیرخانه‌ای را حذف کرده است. ساعات کار مترجمان را کاهش داده، پله‌های برقی را خاموش کرده و روکش‌های سست دفتر مرکزی ۷۵ ساله خود در نیویورک را نادیده گرفته است.

ویترین

تجربه‌ای فرساینده

سوتلانا آلكسيويچ در جنگ چهره زنانه ندارد به این پرسش می‌پردازد که جنگ با انسان چه می‌کند؟

محمد ثامنی

پژوهشگر جامعه‌شناسی

«بعد از جنگ، دیگر نمی‌توانستم به گل‌ها مثل قبل نگاه کنم.»
جنگ در حافظه رسمی جهان، معمولاً با صدای مردها روایت می‌شود؛ با نقشه‌های نظامی، نام عملیات‌ها، آمار کشته‌ها و قصه‌هایی که میان پیروزی و شکست تقسیم شده‌اند. در چنین روایتی، جنگ چهره‌ای مردانه دارد؛ چهره‌ای پر از فرمانده، اسلحه و قهرمان. اما کتاب «جنگ چهره زنانه ندارد» نوشته سوتلانا آلكسيويچ، از همان ابتدا این قاب آشنا را به هم می‌زند و ما را به جایی دیگر می‌برد؛ به تجربه زنانه که جنگ را نه در سطح تصمیم و تاریخ، بلکه در سطح بدن، ترس، حافظه و زندگی روزمره زیسته‌اند. این کتاب مجموعه‌ای از روایت‌های زنانه است که در جنگ جهانی دوم، در ارتش شوروی حضور داشته‌اند؛ زنانه که هر کدام به شکلی مستقیم در دل خشونت بوده‌اند: از رانندگی تانک و تک‌تیراندازی گرفته تا پرستاری، بی‌سیم‌چی بودن یا کار در پشت جبهه. اما آلكسيويچ در این روایت‌ها به دنبال ثبت «عملیات‌ها» نیست؛ او بیشتر به این پرسش نزدیک می‌شود که جنگ با انسان چه می‌کند، نه این که انسان در جنگ چه می‌کند. چگونه ترس، خشونت و مرگ، آهسته و بی‌ظاهر وارد زندگی می‌شوند و آن را از درون تغییر می‌دهند. شاید به همین دلیل، خواندن این کتاب امروز فقط بازگشت به تاریخ نیست. در تجربه بسیاری از جوامع معاصر - از جمله در همین منطقه - جنگ همیشه به شکل یک رخداد کامل و تمام‌شده ظاهر نمی‌شود. گاهی در قالب خیر، گاهی در قالب تهدید، و گاهی در شکل یک «امکان دائمی» در ذهن جمعی باقی می‌ماند. در ماه‌های اخیر نیز، تجربه زیستن زیر سایه ناامنی و جنگ برای بسیاری از مردم، دوباره به شکلی ملموس بازگشته است؛ حتی اگر زندگی روزمره ادامه داشته باشد. خیابان‌ها هم‌چنان شلوغ‌اند، کارها جریان دارد، اما در پس این ظاهر عادی، نوعی حساسیت و بی‌قراری جمعی شکل گرفته که یادآور همان وضعیت تعلیق است؛ جایی میان ادامه دادن و ناتمام ماندن.

قدرت اصلی کتاب آلكسيويچ در همین تغییر زاویه دید است. در اینجا جنگ نه یک روایت قهرمانانه، بلکه تجربه‌ای فرساینده و انسانی است. زنانه که سخن می‌گویند، کمتر از «پیروزی» حرف می‌زنند و بیشتر از چیزهایی می‌گویند که در روایت‌های رسمی حذف می‌شوند: بوی خون، سرمای شبها، لباس‌های خیس، ترس مداوم و لحظه‌هایی که در آن انسان دیگر مطمئن نیست چه چیزی را از دست داده است. یکی از آن‌ها می‌گوید: «ما از جنگ برگشتیم، اما جنگ از ما بیرون نرفت.» این جمله، شاید خلاصه تمام کتاب باشد؛ این که جنگ پایان پیدا نمی‌کند، فقط شکل حضورش عوض می‌شود. آلكسيويچ جنگ را از سطح تاریخ به سطح زندگی روزمره می‌آورد. او از جزئیات کوچک حرف می‌زند؛ جزئیاتی که معمولاً در روایت‌های رسمی جای ندارند. دختری که مجبور است موهایش را در جبهه کوتاه کند، زنی که سال‌ها بعد هنوز از بوی بیمارستان صحرایی می‌گریزد، در مادری که پس از جنگ دیگر نمی‌تواند صدای گریه کودک را بدون لرزش بشنود. این جزئیات، همان جایی است که کتاب از یک روایت تاریخی فراتر می‌رود و به یک تجربه انسانی تبدیل می‌شود.

اما شاید تلخ‌ترین لایه کتاب، سکوتی باشد که پس از پایان جنگ بر این زنان تحمیل شده است. بسیاری از آن‌ها پس از بازگشت، نه به عنوان قهرمان، بلکه به عنوان کسانی دیده شدند که باید فراموش رهنمود. جامعه‌ای که در زمان جنگ به حضورشان نیاز داشت، پس از آن ترجیح داد روایت‌شان را نشنود. انگار تاریخ رسمی، فقط با بخشی از حقیقت کنار می‌آید؛ بخشی که قابل روایت در قالب قهرمانی و اسطوره باشد.

آلكسيويچ در این میان مرز میان ادبیات، روزنامه‌نگاری و تاریخ شفاهی را از میان برمی‌دارد. او نه تحلیل می‌کند و نه داوری، فقط اجازه می‌دهد آدم‌ها با صدای خودشان صحبت کنند. همین انتخاب ساده، اثر کتاب را عمیق‌تر می‌کند؛ چون حقیقت، بدون واسطه و بدون تفسیر اضافه، به خواننده منتقل می‌شود. در نهایت، «جنگ چهره زنانه ندارد» فقط کتابی درباره زنان در جنگ نیست؛ روایتی است درباره بخشی از حقیقت که کمتر دیده شده، اما همیشه وجود داشته است. آلكسيويچ جنگ را از پشت شعارها

بیرون می‌آورد و آن را در زندگی آدم‌هایی نشان می‌دهد که ناچار بوده‌اند هم‌زمان هم زنده بمانند و هم انسان بمانند. شاید به همین دلیل است که این کتاب، با وجود گذشت دهه‌ها، هنوز زنده است؛ چون درباره گذشته نیست، درباره شکلی از زندگی است که هنوز در جهان ادامه دارد.

جنگ چهره زنانه ندارد
سوتلانا آلكسيويچ
ترجمه عبدالمجید احمدی
نشر چشمه
۳۶۴ صفحه
۵۸۰۰۰۰ تومان

قانون ضد دموکراسی

مصطفی ملکیان در نشست کتاب «ستیز قدرت» عنوان کرد

به مناسبت تجدید چاپ کتاب «ستیز قدرت» نوشته محمد صادقی (انتشارات دوستان، ۱۴۰۵) نشست بررسی و نقد این کتاب ۵ خرداد در کافه کاران برگزار شد. این کتاب که با مقدمه مصطفی ملکیان منتشر شده، شامل سه مقاله بلند درباره ترور رزم‌آرا، حزب توده و سازمان نظامی آن، و ماجرای ۲۳ تیر و استعفای وزیر کشور دولت مصدق است.

ضرورت بازاندیشی در تاریخ‌نگاری

به گزارش ایبنا محمد صادقی در این نشست، ابتدا درباره تاریخ‌نگاری در ایران صحبت کرد و گفت: «به نظر من تاریخ‌نگاری ما و آن‌چه درباره تاریخ سیاسی ایران نوشته شده، باید به‌طور جدی نقد شود و مورد بازنگری قرار گیرد. برخی از توصیف‌ها و تبیین‌ها در تاریخ‌نویسی ما و در تاریخ سیاسی ما بسیار نادرست هستند ولی آن قدر تکرار شده‌اند که جا افتاده‌اند. وقتی توصیف نادرستی انجام شود، ما دیگر با تاریخ سر و کار نداریم، بلکه با روایت‌های دل‌خواه، ایدئولوژیک و جهت‌دار، سروکار داریم که منافع سیاسی و گروهی خاص را تأمین می‌کنند. حقیقت هم از میان می‌رود و این بسیار زیان‌آور و غیراخلاقی است. برای نمونه، در ماجرای ۲۳ تیر ۱۳۳۰ که نیروهای وابسته به حزب توده تظاهرات گسترده‌ای برای مخالفت با ورود نماینده دولت آمریکا به تهران ترتیب داد، وضعیت خشونت‌آمیزی شکل گرفت و عده‌ای هم کشته شدند. اگر دقت کنیم برخی از تاریخ‌نگاران یا اهالی سیاست مانند همایون کاتوزیان، استیفن کینزر، عزت‌الله سبحانی

گزارش: ورزش ایران

دختران تسلیم‌ناپذیر

قهرمانی تیم ملی والیبال زنان ایران با هدایت سرمربی کرهای

امید ذاکری‌نیا

گروه فرهنگ

لیگ برتر نیز نسبت به تاریخ، حجم علاقه‌مندی محدودیت‌های ورزش زنان که بعد از مدتی نسبتاً طولانی تعطیلی، توانسته در بخش‌های مختلف فعالیت کند، چند برابر هم بوده است. سال‌هاست که کارشناسان و منتقدان ورزش، معتقدند که ورزش ایران از سوءمدیریت و نبود برنامه‌ریزی مناسب رنج می‌برد، با این وجود، اما تیم ملی والیبال زنان ایران می‌تواند برای دومین دوره متوالی، قهرمان مسابقات قهرمانی آسیای مرکزی شود. اتفاقی که معادله را تبدیل به موضوعی دشوار می‌کند اما شاید این تنها یک پاسخ داشته باشد و آن پتانسیل و توانمندی بالای ایران در بخش نیروی انسانی باشد. آنجایی که امکانات و برنامه‌ریزی وجود ندارد، این نیروی انسانی و پتانسیل و هوش بالاست که تا حدی می‌تواند بر کمبودها و بی‌توجهی‌ها غلبه کند.

نباید فراموش کرد که تیم والیبال زنان ایران، در روزهایی به این مهم دست پیدا کرد که کشور یک جنگ سنگین را پشت سر گذاشته و کماکان آثار و تبعات آن روی ورزش ایران وجود دارد. والیبالست‌های زن ایرانی اما توانستند از این بحران‌ها یک قهرمانی بیرون بیاورند. مقامی که ارزش آن می‌تواند فراتر از قهرمانی در تورنمنت قهرمانی آسیای مرکزی باشد.

نکته حائز اهمیت اینجاست که هر بار انتخاب درستی برای مدیریت فنی تیم‌های ملی انجام شده، نتیجه‌بخش بوده است. خولیو لاسکو، سرمربی آرژانتینی بعد از حضورش در ایران، یک تیم ملی قوی و البته پشتوانه‌ای فنی و روانی برای ساخته شدن یک قدرت جدید در والیبال جهان، ساخت. کارلوس کی‌روش، با وجود تمام انتقادها در تیم ملی ایران و برانکو ایوانکوویچ در دو مقطع حضورش در تیم ملی و پرسپولیس، توانستند با مدیریت

در سخت‌ترین روزهای ورزش ایران، زنان والیبالست تیم ملی موفق شدند در مسابقات قهرمانی آسیای مرکزی (کاوا) به مقام قهرمانی برسند. این اتفاق آنقدر حائز اهمیت بود، که واکنش رئیس‌جمهور، مسعود پزشکیان و همچنین محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس را نیز به‌همراه داشت. در متن رئیس‌جمهور که روز شنبه منتشر شد، آمده: «درخشش بانوان شایسته کشورمان در رقابت‌های والیبال آسیای مرکزی (کاوا) و کسب عنوان قهرمانی این مسابقات برای دومین دوره پیاپی، یک‌بار دیگر توان، همت و ظرفیت بزرگ زنان ایران اسلامی را به‌نمایش گذاشت. این پیروزی ارزشمند، نشان داد زنان این مرز و بوم، با انکاء به استعداد، پشتکار و روحیه بلند خود، در عرصه‌های گوناگون علمی، فرهنگی و ورزشی، توانایی فتح قله‌های افتخار و اهتزاز پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران را در میادین بین‌المللی دارند. اینجانب ضمن تبریک صمیمانه این قهرمانی به ملت بزرگ ایران، کادر فنی، مربیان و اعضای پرتلاش تیم ملی والیبال زنان، از زحمات آنان قدردانی کرده و تادام موفقیت، سربلندی و افتخارآفرینی بانوان عزیز کشورمان را در پرتو الطاف الهی مسئلت دارم.»

سرمایه واقعی ورزش ایران

ورزش ایران نه امروز که سال‌هاست با چالش‌ها و دشواری‌های زیادی روبه‌روست. اگر فوتبال باشگاهی و لیگ برتر را از کل ورزش ایران جدا کنیم - هرچند

حزب توده باز گذاشته شد و با عناوین پوششی در میدان بود خیلی هم فعال شد و سازمان نظامی آن هم قدرت زیادی پیدا کرد. میزان نفوذ آن‌ها در ارتش، شهرداری و رکن دوم ارتش شگفت‌انگیز است. پس از ۳۰ تیر ۱۳۳۱ بود که مصدق، وزارت جنگ را هم برعهده گرفت و نام آن را تغییر داد و در همان دوره سازمان نظامی حزب توده هم در ارتش عضوگیری می‌کرد. مصدق در خاطرات خودش می‌نویسد، بعد از موج دستگیری‌ها حتی ۱۰ قبضه تفنگ هم در خانه افسران توده‌ای پیدا نشد و این در حالی بود که انبار مهمات و نارنجک سازمان نظامی حزب توده هم کشف شده بود.»

دموکراسی غیر از عدالت‌خواهی است

یکی از سوالاتی که در این نشست از مصطفی ملکیان پرسیده شد، این بود که اگر کنش‌گر سیاسی طبق تفسیر خودش از قانون که بعضی‌ها با آن موافق و بعضی‌ها با آن مخالف هستند، اقداماتی کند، مثل چیزی که در کتاب ذکر شده مجلس را منحل کند آیا این هم در شمول تقابل اخلاق و قانون قرار می‌گیرد که شما پاسخ دادید وقتی قانون با اخلاق ناسازگار باشد، تقابل به حساب نمی‌آید. بعد گفتید در این خصوص باید به محکمه رجوع کرد و محکمه قانون اساسی است که می‌تواند بگوید که این تفسیر یا آن تفسیر درست است. طبق متمم قانون اساسی مشروطه، شرح و تفسیر از وظایف مختصه مجلس بوده، حالا اگر در باب واقعه‌ای تاریخی مثلاً فرمان برکناری نخست‌وزیر ابهام قانونی وجود داشته باشد و مجلس منحل شده و از کار افتاده باشد و قانون هم از این‌جا به

فنی مطلوب این توان و پتانسیل انسانی ویژه، پروژه‌های موفق و نسبتاً طولانی‌مدت را رقم بزنند. حالا در والیبال زنان هم یک مربی کرهای ۵۸ ساله، توانسته در برداشتن یک قدم موفق نقش مؤثر ایفا کند.

یک مربی موفق خارجی

لی دو-هی، مربی کرهای، با رساندن تیم ملی والیبال زنان ایران به دومین قهرمانی پیاپی در آسیای مرکزی، جایگاه خود را به‌عنوان یکی از موفق‌ترین مربیان

نقد: سینمای جهان

رقص سایه‌ها در مرز شک

تحلیل درام «دراما» و آناتومی ریش اعتماد

عدنان شاه‌طیلبی

منتقد

اخیراً سینمای جهان همچنان در جست‌وجوی تعاریف نوین از عشق و اعتمادسازی در فیلم‌نامه‌های آثار تازه تولید خود است. فیلم «دراما» ساخته «کریستوفر بورگلی» کارگردان نروژی‌الاصل که با ذوق ظریف و نگاهی انتقادی به پیچیدگی‌های روابط مدرن می‌نگرد، نمونه شاخص، از این جریان است. فیلم که در ژانر درام روان‌شناختی و رمانتیک قرار می‌گیرد، تنها داستان یک عشق نیست؛ بلکه موشکافی یک «اعتماد شکننده» است که تحت‌فشار آزمایش‌های اخلاقی، ترک‌های ریز به‌ریز بر خود می‌اندازد و در نهایت به سمت اضمحلال مطلق سرازیر می‌شود.

آغاز دروغ و بند ناآرامی در کمربند: داستان این فیلم از یک کافه شلوغ در کمربند آغاز می‌شود؛ مکانی که نماد فکری و فرهنگی است، اما در اینجا صحنه شکل‌گیری یک دروغ استراتژیکی می‌شود. چارلی (با بازی رابرت پینسون) متصدی موزه‌ای در بوستون، در نگاه اول به اما (با بازی زندایا) دل می‌بازد. اما این عشق یک‌شبه، ریشه در واقعیت ندارد، بلکه در تظاهر می‌رود. چارلی برای جلب توجه اما، ادعا می‌کند کتابی را که در دست دارد، خوانده است. این دروغ بی‌اهمیت می‌تواند به ستون اصلی یک رابطه عاطفی تبدیل شود و دائماً بر سر لبه آشنایی باشد که تمام ساختار عشق را ویران می‌کند. مخاطب، ناآگاهانه، همپای چارلی، در هیاهوی این رابطه ناپایدار نفس می‌کشد و می‌فهمد که عشق بدون صداقت، چیزی جز یک بنای موقت نیست.

دوره معطلی سرشار از تردید: حرکت داستان به سمت بوستون و مراسم عروسی، فضا را از یک کافه آرام به یک محیط اجتماعی پر تنش تبدیل می‌کند. یک هفته مانده به مراسم اصلی، چارلی و اما خود را در لبه تردید و عشق می‌یابند. این هفته زمانی برای آشکار شدن نقاب‌هاست. کریستوفر بورگلی با ریتمی کند اما تأثیرگذار لحظات سکوت، نگاه‌های سر به‌راه و حرف‌های نیم‌گفته را به تصویر می‌کشد. بازی‌ها در این بخش، شکوه انتقال عواطف سرکوب شده است. چشمان چارلی دائماً به دنبال تأیید اما هستند، درحالی‌که اما باظرفتی ستیزناپذیر ابهام و سردی درونی‌اش را پنهان می‌کند. این تنش‌های درونی، بستر مناسبی برای ورود متغییرهای بیرونی و شوک‌های ناگهانی فراهم می‌کند.

بازی مرگبار، از اعتراف تا کابوس: اوج پر تنش اثر در پروتی یک بازی گروهی آشکار می‌شود. چارلی و اما همراه با دوستان صمیمی‌شان، از جمله «مایک» (با بازی ماما دوانتی) و «ریچل» (با بازی الانا هایم) دورهم جمع می‌شوند. قاعده بازی ساده اما هراسناک است: هرکس باید، بدترین کار زندگی‌اش را اعتراف کند. این بازی که در ابتدا به شوخی و تفریح شبیه است، به سرعت رنگ‌بوی دیگری به‌خود می‌گیرد. وقتی یکی از شخصیت‌ها برنامه‌ای برای تیراندازی خشونت‌آمیز را فاش می‌کند، فضا از یک جمع دوستانه به صحنه یک رسوایی خطرناک اخلاقی تبدیل می‌شود. بورگلی در اینجا به یک موضوع به‌روز و چالش‌برانگیز اشاره می‌کند: نفوذ خشونت‌های مدرن، از جمله بحث‌های پیرامون سلاح گرم در مدارس و محیط‌های اجتماعی، به دنیای روابط خصوصی، هرچند این عنصر خشونت، مستقیماً با درام رمانتیک چارلی و اما پیوند معنایی ندارد. اما به‌عنوان یک «آینه تاریک» ترس‌های پنهان شخصیت‌ها را نمایان می‌کند. این اعتراف، مانند یک بمب ساعتی، تمام تعلقات عاطفی را منفجر می‌کند. دیوارهای اعتماد که با دروغ اول چارلی ساخته شده بودند، حالا در برابر واقعیت وحشتناک رفتار دیگران فرو می‌ریزند.

فروپاشی روابط و رسوایی درونی: با آشکار شدن این راز تاریک، روابط میان شخصیت‌ها دچار تحولات اغلب ویرانگری می‌شود. سرزنش‌ها، سرساری‌ها، جوی سسمی را در فضا می‌گستراند. رابطه چارلی و ریچل، که از پیش زمینه‌های عجولانه و غیراخلاقی برخوردار بود، حالا به ابزاری برای زیر پا گذاشتن اما و ایجاد فاصله عاطفی تبدیل می‌شود. این مثلث عاطفی آشفته، نمادی از ناتوانی انسان‌های مدرن در مدیریت تعارضات و وفاداری است. «کریستوفر بورگلی» باظرفتی شگفت‌انگیز، نشان می‌دهد که چگونه یک ترس بیرونی (تهدید خشونت)، می‌تواند بهانه‌ای برای فروپاشی درونی روابط شود.

بازی‌های درخشان و لحن رویایی: از نظر فنی، فیلم «دراما» بهره فراوانی از بازی‌های چشمگیر بازیگر نقش اصلی برده است و پینسون، چارلی را با مهارتی جالب و با تکیه بر تجربه بازی در نقش‌های دیدنی‌اش، ایفا می‌کند. او با لرزش ریز قسمتی از صورتش به زیبایی حس پشیمانی را منتقل می‌کند. «زندایا» با ظرفیتی زنانه هنگامی که در جمع دوستان‌شان به کج‌روی‌های چارلی بی‌می‌برد، با عصبیتی مهارنشده‌ی نرفتی و صفت‌ناپذیر در نگاهش، چارلی را سرزنش می‌کند. اینجاست، اما، نه به‌عنوان قربانی که به‌عنوان مشاهده‌گر این فروپاشی، معرفی می‌شود. اما گویی از بار اول می‌دانست که این رابطه بر پایه دروغ بنا شده است. فیلم‌ساز با استفاده از نماهای بسته و نورهای سرد فضا را خفه‌کننده و دلهره‌آور می‌سازد. حرکات بازیگران، که ناشی از اتفاقات بعدی و پیش‌بینی فاجعه است، با دقتی میکروسکوپی به‌تصویر می‌کشد. این شیوه روایتگری، مخاطب را وادار می‌کند تا در لایه‌های پنهان دیالوگ‌ها و سکوت‌ها غور کند و معنای واقعی «وفاداری» را در دنیای متلاشی‌شده شخصیت‌ها بیابد.

عشق در سایه شک: این فیلم علاوه بر اینکه اثر به‌ظاهر رمانتیک عادی است، نقدی بر ذات انسان‌های امروزی نیز هست که در جهان پر از ابهام، به‌دنبال تأیید کاذب هستند. پرسش اساسی فیلم «دراما» این است، آیا عشق مبتنی بر دروغ و فریب، در صورتی که با وفاداری همراه باشد، می‌تواند پایدار بماند؟ و اما پاسخ اثر در سکوت نهایی چارلی و اما، در میان آوار خاطرات پرتلاطم و رسوایی اخلاقی نهفته است.

معنای دموکراتیک آن عادلانه نخواهد بود، بلکه عادلانه غیردموکراتیک خواهد بود.»

مصدق گرفتار بین وادادگان شرق و غرب

محمد محمودهاشمی، استاد تاریخ هم تقدی درباره کتاب «ستیز قدرت» مطرح کرد و گفت: «جامعه ایران در بیش از ۲۰۰ سال اخیر گرفتار در چنبره قدرت‌های مدرن بوده و رجال سیاسی ایران در طول این ۲۰۰ سال سه رویکرد در برابر این مسأله داشتند. گروه اول افرادی چون فروغی، سیدضیاءالدین طباطبایی، رزم‌آرا و زاهدی بودند که راه پیشرفت مملکت را در اتکای خود و مملکت به قدرت‌های غربی می‌دیدند. در این راه اگر ایران جایی از منافع ملی خود کوتاه بیاید تا حمایت غرب را از دست ندهد و دشمنی غرب را برنیزانگیزد ایرادی بر این سیاست وجود ندارد. گروه دوم افرادی چون مدرس، مصدق و بازرگان بودند که در عین آنکه قائل به موازنه منفی و امتیاز ندادن و ایستادگی در برابر قدرت‌های غربی بودند، اما بر این نظر و روش بودند که در نظام روابط بین‌الملل با توجه به واقعیات موجود باید با تمام قدرت‌ها بر اساس احترام متقابل روابط سیاسی و اقتصادی داشت. گروه سوم هم طرفداران کمونیسم بین‌الملل و انترناسیونالیسم بودند که نماینده مشهور آن‌ها حزب توده است. آن‌ها قائل به ستیز مدام با سرمایه‌داری جهانی و نمایندگانشان در دولت‌های غربی بودند و سیاست خود را حول این محور پیش می‌بردند. در این بین آنچه مشهود است گرفتاری رجالی چون مصدق بیسن دو جریان واداده در برابر شرق و غرب بود که هر کدام به اقتضای نگاه سیاسی خود منافع ملی را نادیده گرفتند و در این جهت عمل کردند. سؤال اصلی که نویسنده کتاب با آن رویه‌روست، این است که ایران در آن زمان به کدام یک از این راه‌ها می‌بایست برود؟ در صورتی که راه موازنه منفی برگزیده می‌شد چگونه مصدق می‌توانست عمل کند تا در برابر وادادگان سیاسی در ایران بتواند بایستد و مسأله نفت را به گونه‌ای حل کند که منافع ملت پایمال نشود؟ پاسخ به این پرسش‌ها نشان می‌دهد که آیا این تحقیق را می‌توان بی‌طرفانه دانست یا خیر.»

«نه، دموکراتیک نیست. قانون اساسی مشروطه مطلقاً با دموکراسی ربط و پیوندی ندارد. چون دموکراسی غیر از عدالت‌خواهی است. وقتی یک قانون اساسی بخواهد دموکراتیک باشد، باید تمام آنچه در قانون اساسی آمده، براساس اصول دموکراتیک باشد. اگر براساس اصول دموکراتیک باشد، دیگر نمی‌شود مثلاً گفت مصوبات باید حتماً به تصویب ۵ مجتهد برسند، چون این حکومت را توتوکراتیک می‌کند. مورد دوم این‌که در قانون دموکراتیک همه ادیان و مذاهب در کنار هم زندگی می‌کنند. قانون اساسی مشروطه را مشروطه‌خواهان سعی می‌کردند به گمان خودشان عدالت‌خواهانه باشد اما دموکراتیک بودن با عدالت‌خواهانه بودن خیلی تفاوت دارد. تفاوت‌اش هم در این است که در یک حکومت دموکراتیک مصادیق عدالت را و مصادیق بسیاری از مفاهیم دیگر را مثل آزادی و برابری و صلح و امثال و ذالک را مردم تعیین می‌کنند. اگر یک قانون عدالت‌خواهانه باشد فقط از عدالت حرف می‌زند اما نمی‌گوید تعیین‌کننده این عدالت کیست. از این جهت، به‌نظر من قانون اساسی مشروطه علاوه بر این‌که دموکراتیک نبود عدالت‌خواهانه بودن آن‌هم محل شک و شبهه است ولی با این‌همه می‌شود گفت تمام اهتمام‌شان به این بود که عدالت در قانون اعمال شود. اما این عدالت فقط وقتی دموکراتیک می‌شود که مصادیق‌اش را مردم تعیین کنند ولی وقتی بعضی از مصادیق‌اش را مردم تعیین کنند و اکثرش را مردم تعیین نکنند، حکومت به

بعد ساکت باشد چه؟

مصطفی ملکیان در پاسخ به این پرسش گفت: «خود این مشکل نشان‌دهنده این است که کاملاً خطاست که ما تفسیر و شرح قوانین را در تیول مجلس بگذاریم. شرح و تفسیر قوانین کار هرمنوتیک حقوقی است و هرمنوتیک حقوقی را فقط حقوق‌دانان باید انجام دهند. اصلاً از بین و بن خطاست که ما گمان بکنیم که شرح و تفسیر قوانین از وظایف مجلس است. نه، شرح و تفسیر قوانین برعهده حقوق‌دانانی است که آن حقوق‌دانان از طریق تفسیر حقوقی یا به تعبیری هرمنوتیک حقوقی قانون را تفسیر می‌کنند و اصلاً اینکه مصوبات مجلس را باید ببینند با قانون اساسی سازگار است یا نه، اگر بنا باشد که مصوبات مجلس را خود نمایندگان مجلس بگویند با قانون اساسی سازگار است یا نه که دور پیش می‌آید. بنابراین گروهی غیر از مجلسی‌ها باید تفسیر قانون اساسی را بکنند و وقتی قانونی در مجلس تصویب می‌شود، رجوع کنند به آن‌ها و بگویند این قانونی که در مجلس تصویب شده با تفسیری که شما از قانون اساسی دارید، سازگار هست یا سازگار نیست. اساساً هرمنوتیک حقوقی یعنی تفسیر قوانین نه به عهده قوه قضائیه، نه به عهده قوه مجریه و نه به عهده قوه مقننه است، بلکه به‌عهده حقوق‌دانانی است که با شرایطی انتخاب می‌شوند.»

ملکیان در جواب به این سوال که «به‌طور کلی آیا قانون اساسی مشروطه را دموکراتیک می‌دانید و چرا؟» گفت:

«همگی با نتیجه ۳- صفر) صدرنشین گروه ب شد. شاگردان لسی دو-هی سپس در نیمه‌نهایی میزبان مسابقات، نپال، ۳ بار صفر شکست دادند و در فینال بار دیگر قزاقستان را مغلوب کردند تا بدون شکست قهرمان شوند. این قهرمانی ۲۱/۱۹ امتیاز رده‌بندی برای ایران به همراه داشت و تیم ملی را از رتبه ۴۶ به رتبه ۴۱ جهان در رده‌بندی فدراسیون جهانی والیبال رساند. ایران اکنون با ۹۶/۴۳ امتیاز تنها یک پله پایین‌تر از کره‌جنوبی قرار دارد که در رتبه ۴۰ جهان ایستاده است. لی دو-هی، سرمربی تیم ملی زنان ایران یکی از پاسورهای افسانه‌ای والیبال کره‌جنوبی محسوب می‌شود. او تا سال ۲۰۰۰ برای باشگاه جی‌اس کالتکس سنول کیکس و تیم ملی کشورش بازی کرد. پس از بازنشستگی به‌عنوان گزارشگر و سپس مربی فعالیت کرد و هدایت تیم هیوندای مهندسی و ساخت‌وساز هیول استیت را نیز برعهده داشت. او در سال ۲۰۲۴ پیشنهاده فدراسیون جهانی والیبال را برای هدایت تیم‌های پایه ایران پذیرفت و از تابستان سال گذشته سرمربی تیم ملی بزرگسالان زنان ایران شد. تحت هدایت او، ایران سال گذشته نخستین عنوان بین‌المللی تاریخ والیبال زنان خود را پس از ۶۲ سال به‌دست آورد. لی دو-هی همچنین باشگاه فولاد سیرجان را به قهرمانی باشگاه‌های آسیای مرکزی رساند و در مسابقات زیر ۱۸ سال آسیایی نیز به موفقیت دست یافت.

با این حال، مسیر او بدون چالش نبود. زمانی که در ماه مارس حملات نظامی آمریکا و اسرائیل به ایران آغاز شد، لی با کمک وزارت خارجه کره‌جنوبی و کارکنان سفارت این کشور توانست ایران را ترک کند. او پس از بازگشت به کره همچنان با بازیکنانش در ارتباط بود و سپس برای هدایت تیم باشگاهی مهرگان نور در لیگ قهرمانان آسیا راهی بانکوک شد. این تیم به دلیل کمبود تمرین از مرحله نخست رقابت‌ها حذف شد.

پس از پایان آن مسابقات، لی به کشورش بازنگشت و مستقیماً هدایت تیم ملی ایران را در لیگ ملت‌های زنان آسیای مرکزی

خارجی ورزش ایران بیش از پیش تثبیت کرد. تیم ملی والیبال زنان ایران روز جمعه در فینال سومین دوره لیگ ملت‌های زنان آسیای مرکزی (کاوا) در کاتماندو، پایتخت نپال، با نتیجه ۳ بریک قزاقستان را شکست داد. ایران ست‌های این مسابقه را با نتایج ۲۵-۱۸، ۲۵-۱۹، ۲۵-۲۵، ۲۵-۱۵ و ۲۵-۲۱ به سود خود به پایان رساند و پس از قهرمانی سال گذشته، از عنوان خود دفاع کرد. تیم ملی والیبال در مرحله گروهی با سه پیروزی متوالی برابر بنگلادش، سریلانکا و قزاقستان

سال نهم شماره ۲۲۴۴ دوشنبه ۱۱ خرداد ۱۴۰۵

دیدگاه: یادداشت اقتصادی

تسخیر خریداران

پول حقیقی چگونه بازار را به هم ریخت؟

نسرین خدادادی
<div>گروه اقتصاد</div>

مبادلات دیروز بورس تهران در حالی به پایان رسید که بازار سهام برای چندمین روز متوالی شاهد غلبه مطلق تقاضا بر عرضه بود. هرچند در دقایق ابتدایی معاملات نشانه‌هایی از افزایش فشار فروش در برخی نمادهای بزرگ و شاخص‌ساز مشاهده شد اما این عرضه‌ها نتوانست مسیر صعودی بازار را تغییر دهد و در نهایت بخش عمده نمادها با رشد قیمت و صف خرید معاملات روزانه خود را به پایان رساندند. در ابتدای معاملات، برخی نمادهای بزرگ که طی روزهای اخیر نقش مهمی در رشد شاخص کل ایفا کرده بودند با افزایش عرضه مواجه شدند. همین موضوع سبب شد تا در ساعات نخست بازار، احتمال ورود بورس به فاز متعادل‌تر مطرح شود؛ موضوعی که می‌توانست زمینه افزایش ارزش معاملات را نیز فراهم کند. با این حال عرضه‌ها تنها در تعداد محدودی از نمادهای شاخص‌ساز متمرکز بود و در سایر بخش‌های بازار، جریان تقاضا همچنان قدرت خود را حفظ کرد. نتیجه این برتری تقاضا، رشد قابل توجه شاخص‌های بورسی در پایان معاملات بود. شاخص کل بورس با افزایش ۸۳ هزار و ۱۴۶ واحدی معادل ۲ درصد، در سطح ۴ میلیون و ۲۳۶ هزار و ۵۲۱ واحد ایستاد و بار دیگر رکورد جدیدی را به ثبت رساند. در همین حال، شاخص کل هم‌وزن که نمایانگر وضعیت عمومی‌تر بازار و عملکرد شرکت‌های کوچک و متوسط است با رشد ۳۰ هزار و ۶۸۲ واحدی معادل ۲.۷۹ درصد به یک میلیون و ۱۳۱ هزار و ۹۶۸ واحد رسید. عملکرد بهتر شاخص هم‌وزن نسبت به شاخص کل نشان می‌دهد، رشد بازار تنها به نمادهای بزرگ محدود نبوده و دامنه تقاضا در اکثر صنایع و گروه‌های بورسی گسترش یافته است. این موضوع از نگاه تحلیلگران یکی از نشانه‌های مهم سلامت روند صعودی بازار محسوب می‌شود؛ چراکه افزایش قیمت‌ها در شرایطی رخ داده که بخش وسیعی از نمادها مورد توجه سرمایه‌گذاران قرار گرفته‌اند. آمار معاملات نیز از تداوم سلطه خریداران بر بازار حکایت دارد. در پایان دادوستدها ۸۰۰ ناماد در محدوده مثبت قرار داشتند و تنها ۷ ناماد با افت قیمت مواجه شدند. همچنین ۷۹۰ ناماد با صف خرید به کار خود پایان دادند و تنها یک ناماد دارای صف فروش بود. چنین آماري به‌خوبی نشان می‌دهد که حتی افزایش عرضه در برخی نمادهای بزرگ نیز نتوانسته، تعادل عرضه و تقاضا را در بازار برقرار کند و همچنان کمبود عرضه یکی از ویژگی‌های اصلی معاملات بورس است. بررسی سفارش‌های ثبت‌شده در پایان بازار نیز این موضوع را تأیید می‌کند. ارزش سفارش‌های خرید به بیش از ۲۸ هزار و ۲۷۱ میلیارد تومان رسید، درحالی‌که ارزش سفارش‌های فروش تنها حدود ۱۰۰ میلیارد تومان بود. فاصله چشمگیر میان این دو رقم نشان‌دهنده عطش بالای سرمایه‌گذاران برای ورود به بازار سهام و ادامه خوش‌بینی نسبت به روند آینده بورس است. در کنار رشد شاخص‌ها ورود گسترده نقدینگی حقیقی نیز یکی از مهم‌ترین اتفاقات معاملات دیروز بود. بر اساس آمارهای معاملاتی بیش از ۶ هزار و ۳۱۳ میلیارد تومان پول حقیقی وارد سهام، حق‌تقدم و صندوق‌های سهامی شد که یکی از بزرگ‌ترین ارقام ورود سرمایه در هفته‌های اخیر به‌شمار می‌رود. تداوم ورود پول حقیقی در روزهای اخیر نقش مهمی در تقویت روند صعودی بازار ایفا کرده و به یکی از محرک‌های اصلی رشد شاخص‌ها تبدیل شده است. هم‌زمان صندوق‌های درآمد ثابت با خروج بیش از هزار و ۵۵۳ میلیارد تومان پول حقیقی مواجه شدند. این جابه‌جایی منابع نشان می‌دهد، بخشی از سرمایه‌گذاران در حال انتقال سرمایه‌های خود از ابزارهای کم‌ریسک به بازار سهام هستند؛ موضوعی که معمولاً در دوره‌های رونق بازار سرمایه مشاهده می‌شود. قدرت بالای خریداران در معاملات دیروز از طریق شاخص سرانه خرید و فروش نیز قابل مشاهده بود. سرانه خرید حقیقی‌ها به ۱۰۴.۷ میلیون تومان رسید، درحالی‌که سرانه فروش در سطح ۵۷.۴ میلیون تومان قرار گرفت. بر این اساس نسبت قدرت خریدار به فروشنده به عدد ۱.۸۲ رسید که بیانگر برتری محسوس تقاضا نسبت به عرضه در بازار است. با وجود افزایش عرضه‌ها در برخی نمادهای بزرگ، ارزش معاملات خرد سهام، حق‌تقدم و صندوق‌های سهامی در پایان روز حدود ۱۲ هزار و ۳۷۴ میلیارد تومان ثبت شد. اگرچه این رقم نسبت به روز گذشته افزایش داشته است اما همچنان فاصله محسوسی با ارزش معاملات مورد انتظار در یک بازار پررونق دارد. کارشناسان معتقدند، دلیل اصلی این موضوع به تداوم صف‌های خرید سنگین در بسیاری از نمادها بازمی‌گردد. در شرایطی که تعداد زیادی از سهامداران تمایل چندانی به فروش ندارند و بخش بزرگی از نمادها در سقف مجاز قیمتی معامله می‌شوند امکان افزایش حجم دادوستدها محدود می‌شود و ارزش معاملات رشد متناسبی پیدا نمی‌کند.

توسعه

بررسی تحولات اقتصادی

همراه همیشگی

چرا فقر تا آخر عمر گریبان آدم‌ها را رها نمی‌کند؟

فریده اسکندری
<div>گروه اقتصاد</div>

وقتی فقیر باشید، فقر فقط جیب شما را خالی نمی‌کند. ذهن، رفتار و حتی انتخاب‌های روزمره‌تان را نیز شکل می‌دهد. کمبود تنها در سفره و حساب بانکی دیده نمی‌شود بلکه به بخشی از نگاه شما به جهان تبدیل می‌شود و تصمیم‌هایی را رقم می‌زند که شاید تا پایان عمر هم‌اhtان بماند. حتی اگر سال‌ها بعد از تنگنای مالی فاصله بگیرید و به رفاه برسید، خاطره کمبود و ناامنی اقتصادی به‌سادگی از ذهن پاک نمی‌شود. این تجربه در دوران کودکی می‌تواند چنان عمیق باشد که بر نحوه خوردن، خرج کردن، تصمیم گرفتن و مواجهه با آینده اثر بگذارد. به همین دلیل، فقر تنها یک وضعیت اقتصادی نیست. تجربه‌ای است که در ذهن و روان انسان حک می‌شود و گاهی بیش از خود محرومیت، زندگی آینده او را شکل می‌دهد. از سوی دیگر، آثار روانی فقر از ماندگارترین پیامدهای آن است و این احتمال وجود دارد که سال‌ها پس از پایان دوره تنگدستی همچنان با افراد باقی بماند و رفتارهای آنان را تحت‌تأثیر قرار دهد. فقر این همه آثار روحی و روانی دارد و می‌تواند تا آخر دوره حیات، زندگی افراد را تحت‌تأثیر قرار دهد. اما فقر چیست؟

چند بعد فقر

فقر پدیده‌ای پیچیده و چندوجهی است که نمی‌توان آن را تنها با یک عامل توضیح داد. نظریه‌های مختلف هر کدام بخشی از واقعیت را روشن می‌کنند. آنچه مسلم است این است که آثار فقر، به‌ویژه در دوران کودکی، می‌تواند سال‌ها در زندگی افراد باقی بماند و بر رفتارها، نگرش‌ها و فرصت‌های آنان تأثیر بگذارد. بنابراین شناخت دقیق علل و پیامدهای فقر و تلاش برای کاهش آن، نه‌تنها یک ضرورت اقتصادی بلکه یک مسئولیت اجتماعی و انسانی محسوب می‌شود. فقر یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های اجتماعی و اقتصادی جوامع انسانی است که آثار آن تنها به کمبود درآمد یا ناتوانی در تأمین نیازهای اولیه محدود نمی‌شود بلکه ابعاد گسترده‌ای از زندگی انسان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. پژوهش‌های جدید نشان داده‌اند که تجربه فقر، به‌ویژه در دوران کودکی، می‌تواند آثار عمیق و ماندگاری بر سلامت روان، رفتارها، تصمیم‌گیری‌ها و حتی عملکرد زیستی افراد در بزرگسالی داشته باشد. به همین دلیل بسیاری از جامعه‌شناسان، روان‌شناسان و اقتصاددانان تلاش کرده‌اند تا با ارائه نظریه‌های مختلف، علل و پیامدهای فقر را توضیح دهند. فقر در کودکی تا همیشه با افراد باقی می‌ماند. تازه‌ترین گزارش‌ها درباره ماندگاری آثار روحی فقر نشان

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

متر و معیار فقر

با چه درآمدی فقیر محسوب می‌شویم؟

نسرین خدادادی
<div>گروه اقتصاد</div>

فقر یکی از مفاهیمی است که تعریف آن در کشورهای مختلف تفاوت دارد. ممکن است فردی در یک کشور با درآمدی مشخص در طبقه متوسط قرار گیرد اما همان میزان درآمد در کشوری دیگر نشانه فقر محسوب شود. به همین دلیل اقتصاددانان برای مقایسه وضعیت کشورها از شاخص‌هایی مانند درآمد سرانه و درآمد ملی سرانه استفاده می‌کنند. بانک جهانی هر سال کشورهای جهان را براساس درآمد سرانه به چهار گروه «کم‌درآمد»، «درآمد متوسط رو به پایین»، «درآمد متوسط رو به بالا» و «پردرآمد» تقسیم می‌کند. براساس آخرین طبقه‌بندی این نهاد، کشورهای که درآمد ملی سرانه آنها کمتر از ۱۱۳۵ دلار در سال باشد، در گروه کشورهای فقیر یا کم‌درآمد قرار می‌گیرند. کشورهایی با

می‌دهد، افرادی که در کودکی در خانوارهایی با اوضاع اقتصادی ضعیف بزرگ شده‌اند، در هر شرایطی کالری بیشتری مصرف می‌کنند و کمتر به نیاز واقعی بدن خود توجه دارند. در مقابل، افرادی که در خانواده‌هایی با وضعیت اقتصادی مناسب رشد کرده‌اند معمولاً متناسب با نیاز بدن‌شان غذا مصرف می‌کنند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که فقر تنها یک وضعیت اقتصادی نیست بلکه تجربه‌ای روانی است که می‌تواند تا سال‌ها پس از پایان شرایط محرومیت بر رفتار افسراد تأثیر بگذارد. اما چرا فقر در کودکی تا این اندازه بر روح و روان افراد در بزرگسالی اثر می‌گذارد؟ یکی از پاسخ‌ها را می‌توان در نظریه کمبود و ناامنی جست‌وجو کرد. بر اساس این نظریه، کودکانی که در محیطی همراه با کمبود منابع زندگی می‌کنند به‌تدریج این باور را در ذهن خود شکل می‌دهند که منابع همیشه محدود و ناپایدار هستند. بنابراین هنگامی که در بزرگسالی به غذا، پول یا امکانات دسترسی پیدا می‌کنند، تمایل دارند بیش از نیاز واقعی خود مصرف کنند زیرا همچنان از احتمال محرومیت در آینده هراس دارند. این الگوی رفتاری نوعی سازگاری روانی با شرایط دشوار کودکی محسوب می‌شود. جامعه‌شناسان برای تبیین فقر، نظریه‌های مختلفی ارائه کرده‌اند. یکی از قدیمی‌ترین دیدگاه‌ها، نظریه فردگرایانه است. طرفداران این نظریه معتقدند که فقر نتیجه ویژگی‌های فردی مانند تبیلی، کم‌کاری، فقدان انگیزه یا ناتوانی در برنامه‌ریزی است. از دید آنان، افرادی که سخت‌کوش‌تر هستند و مسئولیت بیشتری نسبت به زندگی خود احساس می‌کنند، کمتر در دام فقر گرفتار می‌شوند. با این حال، اینن نظریه به دلیل نادیده گرفتن عوامل ساختاری و اجتماعی مورد انتقاد قرار گرفته است. منتقدان معتقدند که بسیاری از افراد فقیر با وجود تلاش فراوان به دلیل شرایط نامناسب اقتصادی و اجتماعی امکان خروج از فقر را پیدا نمی‌کنند. در مقابل، نظریه ساختاری فقر بر نقش نظام اقتصادی و اجتماعی تأکید می‌کند. بر اساس این دیدگاه، فقر نتیجه نابرابری در توزیع منابع، فرصت‌ها و امکانات است. عواملی مانند بیکاری، دسترسی محدود به آموزش باکیفیت، تبعیض اجتماعی و نبود حمایت‌های دولتی می‌توانند افراد را در چرخه فقر گرفتار کنند. در این نظریه، مسئولیت فقر تنها بر عهده فرد نیست بلکه ساختارهای اجتماعی و اقتصادی نیز نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. برای مثال، کودکی که در منطقه‌ای محروم و فاقد امکانات آموزشی مناسب زندگی می‌کند، در مقایسه با کودکی که در محیطی برخوردار رشد می‌کند فرصت‌های کمتری برای پیشرفت خواهد داشت. یکی دیگر از نظریه‌های مهم، نظریه «فرهنگ فقر» است که توسط اسکار لوئیس مطرح شد. او معتقد بود که فقر طولانی‌مدت می‌تواند مجموعه‌ای از ارزش‌ها، نگرش‌ها

و رفتارهای خاص را در میان افراد فقیر ایجاد کند. این فرهنگ شامل احساس ناامیدی، وابستگی، بی‌اعتمادی به نهادهای اجتماعی و ناتوانی در برنامه‌ریزی بلندمدت است. از دید لوئیس، این ویژگی‌ها از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند و به تداوم فقر کمک می‌کنند. البته این نظریه نیز با انتقادهایی مواجه شده زیرا برخی پژوهشگران معتقدند که چنین دیدگاهی ممکن است، قربانیان فقر را مسئول وضعیت خود بداند و نقش عوامل ساختاری را کم‌رنگ جلوه دهد. روان‌شناسان نیز به بررسی تأثیرات فقر پرداخته‌اند. تحقیقات نشان می‌دهد که زندگی در شرایط فقر با استرس مزمن همراه است. نگرانی دائمی درباره تأمین غذا، مسکن، پوشاک و سایر نیازهای اساسی، فشار روانی شدیدی بر افراد وارد می‌کند. این استرس مداوم می‌تواند بسر عملکرد مغز تأثیر بگذارد و توانایی تصمیم‌گیری، تمرکز و حل مسئله را کاهش دهد. برخی پژوهش‌ها نشان داده‌اند که فقر می‌تواند، ظرفیت ذهنی افراد را به اندازه چندین واحد کاهش ضریب هوشی تحت تأثیر قرار دهد. در چنین شرایطی، افراد فقیر ممکن است تصمیم‌هایی بگیرند که از بیرون غیرمنطقی به نظر برسد اما در واقع نتیجه فشارهای روانی ناشی از کمبود منابع است. نظریه «کمبایی» که توسط اقتصاددانان رفتاری مطرح شده است، توضیح دیگری برای این مسئله ارائه می‌دهد. بر اساس این نظریه، زمانی که فرد با کمبود شدید منابع روبه‌رو است، ذهن او بیش از حد بر رفع نیازهای فوری متمرکز می‌شود. این تمرکز شدید باعث می‌شود که توجه کمتری به برنامه‌ریزی بلندمدت داشته باشد. برای مثال، فردی که نگران تأمین هزینه غذای روزانه است ممکن است نتواند برای تحصیل، پس‌انداز یا سرمایه‌گذاری در آینده برنامه‌ریزی کند. در نتیجه، فقر نه‌تنها نتیجه کمبود منابع است بلکه خود به عاملی برای تداوم این کمبود تبدیل می‌شود. تأثیرات فقر بر کودکان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. دوران کودکی مرحله‌ای حساس در رشد جسمی، شناختی و عاطفی انسان است. کودکانی که در فقر رشد می‌کنند معمولاً با مشکلاتی مانند سوء‌تغذیه، دسترسی محدود به خدمات بهداشتی، کیفیت پایین آموزش و استرس خانوادگی مواجه هستند. این عوامل می‌توانند، رشد مغزی و توانایی‌های شناختی آنان را تحت تأثیر قرار دهند. همچنین احتمال بروز مشکلاتی مانند اضطراب، افسردگی و کاهش اعتمادبه‌نفس در این کودکان بیشتر است. به همین دلیل بسیاری از پژوهشگران معتقدند که مبارزه با فقر کودکان یکی از مؤثرترین راه‌های کاهش نابرابری در جامعه است. از منظر اقتصادی، فقر می‌تواند موجب کاهش بهره‌وری نیروی کار، افزایش هزینه‌های درمانی و کاهش رشد اقتصادی شود. افرادی که در فقر زندگی می‌کنند معمولاً فرصت کمتری برای توسعه مهارت‌های خود دارند و در نتیجه نمی‌توانند به‌طور کامل در فعالیت‌های اقتصادی مشارکت کنند. بنابراین فقر نه‌تنها برای افراد فقیر بلکه برای کل جامعه هزینه‌زاست. در سال‌های اخیر، بسیاری از کشورها تلاش کرده‌اند با اجرای برنامه‌های حمایتی، آموزش رایگان، بیمه‌های اجتماعی و طرح‌های اشتغال‌زایی، میزان فقر را کاهش دهند. تجربه کشورهای مختلف نشان می‌دهد که کاهش فقر نیازمند رویکردی چندبعدی است. تنها افزایش درآمد کافی نیست؛ بلکه باید به آموزش، سلامت، مسکن، امنیت اجتماعی و حمایت روانی نیز توجه شود.

ایران با کشورهای پردرآمد نشان می‌دهد که هنوز فاصله قابل توجهی میان اقتصاد ایران و اقتصادهای توسعه‌یافته وجود دارد. درآمد سرانه ایران تقریباً چهار تا پنج برابر بیشتر از آستانه کشورهای فقیر است اما همچنان کمتر از نصف حداقل درآمد لازم برای ورود به گروه کشورهای پردرآمد به‌شمار می‌رود. البته درآمد سرانه لزوماً به‌معنای میزان درآمد واقعی همه شهروندان نیست. این شاخص تنها حاصل تقسیم کل تولید یا درآمد کشور بر جمعیت است و توزیع درآمد را نشان نمی‌دهد. به همین دلیل ممکن است کشوری درآمد سرانه نسبتاً بالایی داشته باشد اما بخش قابل توجهی از جمعیت آن همچنان زیر خط فقر زندگی کنند. در کشور ما موضوع فقر بیش از آنکه به درآمد سرانه ملی مربوط باشد به قدرت خرید خانوارها و توزیع درآمد گره خورده است. افزایش تورم در سال‌های اخیر باعث شده که حتی خانوارهایی با درآمد بالاتر از میانگین نیز با مشکلات معیشتی مواجه شوند. از این‌رو کارشناسان تأکید می‌کنند که برای سنجش دقیق باید علاوه بر درآمد سرانه، عواملی مانند هزینه زندگی، تورم، دسترسی به خدمات عمومی و نابرابری درآمدی نیز مورد توجه قرار گیرد. در سطح جهانی، درآمد سرانه کمتر از ۱۱۳۵ دلار در سال نشانه قرار گرفتن در گروه کشورهای فقیر است اما در زندگی روزمره، فقر زمانی معنا پیدا می‌کند که درآمد افراد پاسخگوی هزینه‌های ضروری زندگی نباشد. موضوعی که در هر کشور و هر جامعه تعریفی متفاوت دارد.

اتصال سخت

چرا پس از رفع توقیف ۹۰ روزه، اینترنت کند کار می‌کند؟

گروه اجتماعی: همزمان با صدور دستور بازگشایی شبکه و گمانه‌زنی‌ها پیرامون تغییر سطح دسترسی‌ها، آنچه در لایه کاربری لمس می‌شود، نه پهنای باند نرمال بلکه یک اختلال ساختاری و فلج‌کننده است. امروز ۱۱ خردادماه ۱۴۰۵ دقیقاً ۷ روز از اتصال نسبی و قطره‌چکانی اینترنت بین‌الملل می‌گذرد. این بازگشایی پس از یک دوره سه ماهه (تزدیک به ۹۰ روز) قطع کامل ارتباطات جهانی رخ می‌دهد؛ انسدادی که از تهم اسفندماه سال گذشته و همزمان با حملات نظامی علیه کشور آغاز شد و برخلاف انتظار عمومی با اعلام آتش‌بس در ۱۹ فروردین‌ماه نیز پایان نیافت. اکنون پس از بازگشت تدریجی شبکه، کاربران با فرکانس متفاوتی از ویرانی زیرساخت‌ها مواجه شده‌اند. داده‌ها نشان می‌دهند، ترافیک بین‌الملل در بهترین حالت تنها به ۴۰ درصد ظرفیت پیش از محدودیت‌ها رسیده است. بسترهای حیاتی مانند گوگل پلی‌استور، اپ‌استور، یوتیوب و پلتفرم‌های استریم موسیقی نظیر اسپاتیفای و ساندکلاد کاملاً مسدود هستند. وضعیت پیام‌رسان‌هایی چون واتس‌آپ نیز در میان اپراتورهای مختلف، ناهمگون و آشفتگی شبکه ملموس است. اما ریشه این بحران کجاست؟ چرا با وجود دستور صریح رئیس‌جمهور، شبکه رمق ندارد؟ بررسی‌های فنی کارشناسان حوزه شبکه نشان می‌دهد که زیرساخت فنی ارتباطات کشور عمده قربانی یک «معماری جدید و لایه‌برداری شده از فیلترینگ» شده است.

سقوط به دهه گذشته

داده‌های ردیابی از رادار کلودفلر اثبات می‌کند که افت کیفیت فعلی یک عارضه اتفاقی یا ناشی از فرآیند عادی بازگشایی نیست

سبک زندگی

تعداد اتصالات باز (Open Connections)، مصرف پردازنده و حافظه سرور را به‌شدت بالا برده و منجر به از دسترس خارج شدن دیتاسترها در ساعات اوج مصرف می‌شود. از سوی دیگر، حذف IPv6 دیتاسترها را با بحران شدید نایابی آدرس‌های IPv4 مواجه کرده و آنها را به سمت سیستم‌های اشتراک‌گذاری آی‌پی (مانند NAT) سوق داده که خروجی آن کاهش شدید سرعت و افزایش زمان تأخیر (Latency) است. کارشناسان شبکه تأکید می‌کنند، اختلالات فعلی کاملاً عمدی و با هدف از کار انداختن وی‌پی‌ان‌های رایگان پیاده‌سازی شده است. وحید فرید، کارشناس حوزه اینترنت، در این رابطه می‌گوید: «بخش زیادی از ترافیک UDP تقریباً به‌طور کامل مسدود شده و ارتباطات TCP نیز خیلی زود قطع می‌شوند؛ این فیلترینگ فعلی برای هیچ کاری مناسب نیست و به چیزی که اکنون داریم به هیچ‌عنوان نمی‌توان گفت اینترنت». مسدود شدن UDP یعنی از کار افتادن تماس‌های صوتی و تصویری، ابزارهای ارتباطی دورکاری و بازی‌های آنلاین. آرنی اقبال، محقق شبکه، نیز با اشاره به قطع ماندن نوتیفیکیشن سرویس‌ها به دلیل مسدود بودن کانال‌های فایریس، از قطع مجدد و دستوری دیتاسترها تنها یک ساعت پس از بازگشایی خبر می‌دهد. به طوری که حتی خدمات فریلنسرها و پلتفرم‌های داخلی نیز تحت‌تأثیر این آشفتگی فنی قرار گرفته‌اند.

دیتاسترها در محاصره

ترکش‌های این جراحی اجباری مستقیماً پایداری دیتاسترها داخلی و چرخ اقتصاد دیجیتال را هدف قرار داده است. در پروتکل تحمیلی x.۱/HTTP مرورگر برای بازگردانی هر المان از یک سایت مجبور به باز کردن یک اتصال مجزاست. این جهش ناگهانی در

با پیراهن‌های آستین کوتاه و خنک در محل کار حاضر شوند. این طرح از بالاترین لایه حاکمیت یعنی نخست‌وزیر وقت کلید خورد تا مدیران ماه‌ها‌ای عملی این تغییر را لمس کنند. کول‌بیز به مرور از یک دستورالعمل صرفه‌جویی فراتر رفت و به یک فرهنگ کاری و سبک زندگی تبدیل شد؛ به‌طوری که هزینه اجرای آن عملاً صفر بود اما صرفه‌جویی کلانی را در مقیاس ملی به ارمغان آورد و حتی پس از بحران هسته‌ای فوکوشیما در سال ۲۰۱۱ به ابزار حیاتی تکیه برای مدیریت بحران کمبود برق تبدیل شد.

«سیاست‌گذاری ساختاری» یا «نمادگرایی فردی»؟

اگرچه اقدام مسعود پزشکیان واجد پیام روشن ارتباطی در حوزه صرفه‌جویی است و شباهت ظاهری زیادی به الگوی ژاپنی دارد اما تفاوت‌های عمیق ساختاری میان این دو مدل وجود دارد. در

فائزه مومنی

گروه اجتماعی

اقدام اخیر مسعود پزشکیان در جریان نشست رسمی «شورای همکاری دولت و دانشگاه» که با محوریت مدیریت بحران آب برگزار شد به سرعت توجه افکار عمومی و رسانه‌ها را به خود جلب کرد. رئیس‌جمهور در اواسط این جلسه با تأکید بر ضرورت مدیریت مصرف انرژی و جلوگیری از اتلاف در سرمایه‌های محیط‌های اداری، کت خود را درآورد و با یک تیشرت ساده به اجرای برنامه ادامه داد. او این رفتار را گامی برای ترویج فرهنگ صرفه‌جویی و مشارکت همگانی توصیف کرد تا نشان دهد، اصلاح الگوی مصرف لزوماً به‌معنای کاهش کیفیت زندگی نیست. با این حال، این حرکت نمادین ناخواسته ذهن تحلیلگران را به سمت یکی از موفق‌ترین کمپین‌های مدیریت مصرف انرژی در جهان سوق داد: طرح معروف «کول‌بیز» (Cool Biz) در ژاپن. اما پرسش اساسی این است که آیا درآوردن کت در یک نشست رسمی، آغازگر یک تحول ساختاری در بخش انرژی کشور خواهد بود یا صرفاً در سطح یک نمایش رسانه‌ای باقی می‌ماند؟

کول‌بیز ژاپنی چگونه به یک هنجار تبدیل شد

کمپین «کول‌بیز» در ژاپن از سال ۲۰۰۵ و با یک ایده بسیار ساده اما هدفمند از سوی دولت آغاز شد. از آنجایی که ژاپن تابستان‌های بسیار گرم و شرجی دارد و مصرف انرژی در آن رو به افزایش بود، دولت تصمیم گرفت برای کاهش بار شبکه برق و کم کردن انتشار دی‌اکسید کربن، جراحی کوچکی در فرهنگ پوشش اداری انجام دهد. پیش از این طرح، استفاده از کت رسمی و کراوات یک الزام ناخوشه و بسیار سخت‌گیرانه در ادارات ژاپن بود؛ موضوعی که سبب می‌شد، چپ‌را و سیستم‌های تهویه مطبوع در پایین‌ترین دمای ممکن تنظیم شوند تا کارمندان در لباس‌های ضخیم احساس راحتی کنند. دولت ژاپن با معرفی کول‌بیز از کارفرمایان خواست دمای سیستم‌های سرمایشی را روی ۲۸ درجه سانتی‌گراد تنظیم کنند و در مقابل به کارمندان اجازه داده شد بدون کت و کراوات و

ژاپن، کول‌بیز یک اقدام منفرد و واکنشی نبود؛ این طرح در قالب یک بسته منسجم اداری - فرهنگی، همراه با دستورالعمل‌های شفاف حقوقی و در کنار اصلاحات کلان بهره‌وری انرژی پیاده‌سازی شد.

در مقابل، حرکت رئیس‌جمهور ایران در دسته «سیاست‌ورزی نمادین» قرار می‌گیرد. استفاده از رفتار فردی برای ارسال پیام عمومی، زمانی مؤثر است که پشتوانه ساختاری یا اجرایی مشخصی برای آن تعریف شده باشد. تجربه سیاست‌گذاری عمومی نشان می‌دهد، اقدامات نمادین گرچه در جلب توجه افکار عمومی در کوتاه‌مدت موفق هستند اما به‌تأییبی قادر به تغییر الگوهای کلان مصرف در جامعه نخواهند بود و در صورت

نمود بستری واقعی، خطر تقلیل یک بحران پیچیده به یک نمایش مدیریتی وجود دارد.

چالش جنسیت و نابرابری در اجرای سیاست پوشش اداری

یکی از مهم‌ترین چالش‌های ساختاری که ایده «کول‌بیز ایرانی» را در نقطه با محدودیت مواجه می‌کند، مسئله «پس‌انداز نبودن امکان اجرا برای همه کارکنان» است. چارچوب‌های پوشش اداری در بدنه دولت ایران به‌گونه‌ای تعریف شده که معادل‌سازی یا تسهیل پوشش تابستانی عملاً تنها برای مردان (در قالب حذف کت یا پوشیدن پیراهن آستین کوتاه) امکان‌پذیر است. برای زنان شاغل در دستگاه‌های دولتی با توجه به الزامات قانونی و چارچوب‌های رسمی تعریف شده برای حجاب و پوشش، امکان کاهش تشریفات لباس یا استفاده از پوشش‌های سبک‌تر و خنک‌تر به روش مردان وجود ندارد. این موضوع باعث می‌شود، سیاست صرفه‌جویی از مسیر تغییر پوشش از همان ابتدا با یک تبعیض و محدودیت ساختاری مواجه شده و نتواند به‌عنوان یک ابزار فراگیر، برابر و سیستماتیک در کل بدنه اداری کشور عمل کند؛ مسئله‌ای که به‌شدت روی کارایی و اثرگذاری اجتماعی چنین طرح‌هایی سایه می‌اندازد.

فراتر از دکمه‌های یک کت

کالبدشکافی دقیق ناترازی شدید برق و آب در ایران ثابت می‌کند که ریشه این بحران عمیق در سطح پوشش، نوع تیشرت یا رفتار فردی مدیران نهفته نیست. بخش عمده اتلاف و مصرف بی‌رویه انرژی در کشور به ساختارهای فرسوده تولید و توزیع، ناکارآمدی شدید در مدیریت کلان تقاضا، قیمت‌گذاری غیرواقعی حامل‌های انرژی و غیبت کامل نظام بهره‌وری بازمی‌گردد. زمانی که نیروگاه‌های کشور با راندمان پایین کار می‌کنند و شبکه‌های انتقال دچار هدررفت جدی هستند، تغییر عادات روزمره کارمندان تنها می‌تواند، نقش یک مکمل کوچک فرهنگی را ایفا کند نه راه‌حل اصلی بحران. اصلاح مصرف انرژی در تجربه‌های موفق بین‌المللی، همواره از مسیر مجموعه‌ای از سیاست‌های سخت‌گیرانه، نوسازی زیرساخت‌ها، بهینه‌سازی صنایع و اصلاح نظام تعرفه‌ها گذشته است.

بازار ملوک‌الطوایفی اپراتورها

یکی از آزاردهنده‌ترین پدیده‌های یک هفته اخیر، «ناهمگونی شدید شبکه» است. وضعیت شبکه در اپراتورهای مختلف کاملاً متفاوت است و حتی در یک سرویس‌دهنده مشترک، رفتار زیرساخت در شهرهای مختلف پایبندی ثابتی ندارد. فعالان پلتفرم‌های رفع تحریم (مانند شکن و شلتر) معتقدند، شبکه در یک وضعیت پلاتکلیف و ملوک‌الطوایفی به‌سر می‌برد که در آن بخشی از آی‌پی‌ها بدون هیچ دلیل فنی مشخصی مسدود هستند. در این میان، بازنده اصلی مردم و کسب‌وکارهایی هستند که برای یک اتصال ۴۰ درصدی و ناپایدار، مجبور به پرداخت هزینه‌های سرسام‌آور جهت خرید وی‌پی‌ان‌های بولی و کانفیگ‌های اختصاصی شده‌اند. طی ۹۰ روز گذشته که کشور در انسدادهای کامل به‌سر می‌برد و سیستم شبه ملی «اینترنت پرو» مستقر بود، بازار سیاه فروش اکانت‌های عبور از فیلترینگ سودهای نجومی عجیبی به جیب زد. رونقی تحمیلی که اکنون نیز با تداوم اختلال روی پروتکل‌ها، کاربر نهایی را به سمت سرویس‌های پیچیده‌تر و گران‌تر سوق می‌دهد. احمد معتمدی، وزیر پیشین ارتباطات با هشدار نسبت به تبعات روانی و اجتماعی تداوم این وضعیت، تأکید می‌کند که زندگی روزمره، آموزش و اقتصاد مردم به این زیرساخت وابسته است. به باور وی، تداوم محدودیت‌ها کاربران را به استفاده دائمی از ابزارهای غیررسمی و مسیرهای جایگزین عادت می‌دهد که در آینده، مدیریت و نظارت بر این فضا را به‌مراتب دشوارتر و پرهزینه‌تر خواهد کرد.

بازگشت به پهنای باند یا فاز جدید فیلترینگ؟

هرچند مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت با انتشار متنی در شبکه اجتماعی ایکس، طولانی شدن قطعی‌های اخیر را عامل زمانبر بودن بازگشایی دانسته و از مردم خواسته است تا صبور باشند اما تحلیلگران لایه فنی شبکه معتقدند آنچه رخ داده، زمانبر بودن فرآیند اتصال نیست؛ بلکه استقرار یک سیستم فیلترینگ لایه‌بردار و تهاجمی است که ترجیح می‌دهد، کل ساختار ارتباطی کشور را فلج کند تا اشراف بیشتری بر کانال‌های تبادل داده، داشته باشد.

دیدگاه: یادداشت اجتماعی

میان فریاد و سکوت

زوال فرهنگ شنیدن و دشوار شدن گفت‌وگو در جامعه پرتنش ایران

معصومه مجیدی‌نوالین

عضو هیأت علمی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

جامعه امروز ایران بیش از هر زمان دیگری با بحران گفت‌وگو و افول فرهنگ شنیدن روبرو است. در فضای پرتنش ناشی از فشارهای اقتصادی، نااطمینانی‌های اجتماعی و تغییرات سریع سبک زندگی، افراد حساس‌تر، کم‌حوصله‌تر و واکنشی‌تر شده‌اند. در چنین شرایطی، گفت‌وگو که نیازمند آرامش و اعتماد اجتماعی است، جای خود را به جدل و تلاش برای اثبات حقانیت فردی داده است. گسترش فضای مجازی نیز این روند را تشدید کرده است. شبکه‌های اجتماعی بر واکنش فوری، هیجان و جلب‌توجه استوارند و همین امر سبب شده، فرهنگ «تأمل و شنیدن» به حاشیه رانده شود. بسیاری پیش از آنکه سخن دیگری را کامل بشنوند، پاسخ خود را آماده می‌کنند و اختلاف‌نظرها به‌سرعت به تنش تبدیل می‌شود. در این میان «شنیدن فعال» به حلقه مفقوده جامعه تبدیل شده است. شنیدن فعال تنها سکوت کردن نیست بلکه تعلیق قضاوت، تلاش برای درک موقعیت فکری و عاطفی طرف مقابل و پذیرش امکان خطای خود را نیز دربرمی‌گیرد. با این حال، نظام آموزشی و حتی روابط خانوادگی کمتر به آموزش مهارت‌های گفت‌وگویی توجه کرده‌اند و همین مسئله موجب گسست میان نسل‌ها و کاهش فهم متقابل شده است. بحران گفت‌وگو جامعه را میان دو قطب «فریاد» و «سکوت» قرار داده است؛ برخی با صدای بلند واکنش نشان می‌دهند و برخی از ترس تنش، سکوت می‌کنند. اما نه فریاد به تفاهم می‌انجامد و نه سکوت طولانی به حل مسئله کمک می‌کند. با وجود این، فرهنگ ایرانی و اسلامی دارای پیشینه‌ای غنی در مدارا، ادب اختلاف و گفت‌وگوی محترمانه است. متون دینی و سنت‌های فکری ایران بر نیکو سخن گفتن، پرهیز از جدال بی‌پهلو و حفظ حرمت دیگری تأکید داشته‌اند. احیای این میراث فرهنگی می‌تواند به بازسازی فرهنگ گفت‌وگو کمک کند. برای عبور از این بحران، آموزش مهارت‌هایی مانند شنیدن فعال، مدیریت تعارض، تقویت حلقه‌های گفت‌وگو، مسئولیت‌پذیری در فضای مجازی و الگو شدن نخبگان فرهنگی ضروری است. بازسازی فرهنگ گفت‌وگو از گام‌های کوچک آغاز می‌شود؛ از مکتب پیش از پاسخ، پرسش به‌جای قضاوت و پذیرش این حقیقت که دیگری نیز می‌تواند، بخشی از حقیقت را در اختیار داشته باشد.

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: امیر اقلتی • سردبیر: اکبر منتجبی
زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطریانفر، محمد قوجانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی، راد، امیر اقلتی

مدیرهنری: رضا دولتزاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آرین فر • حروفچین: سحر خسروچردی • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۴۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

طبقه میانجی؛ بازیگر غایب قدرت ایران

ایران به کسانی نیاز دارد که منافع و ظرفیت‌های ایران را برای جهان ترجمه کنند

مهدی علی‌آبادی

فعال سیاسی

جنگ اخیر یک واقعیت مهم را دوباره آشکار کرد؛ آمریکا فقط با ناو و موشک عمل نمی‌کند. قدرت آمریکا، پیش از میدان نظامی، در میدان شبکه‌ها شکل می‌گیرد. در واشنگتن، سیاست فقط در کاخ سفید ساخته نمی‌شود. اندیشکده‌ها، دانشگاه‌ها، رسانه‌ها، شرکت‌های فناوری، سرمایه‌گذاران و شبکه‌های انسانی همگی بخشی از فرآیند تولید قدرت‌اند. بسیاری از تصمیم‌های بزرگ، پیش از آنکه وارد دولت شوند، در همین شبکه‌ها ساخته و مشروع می‌شوند. ایران هنوز آمریکا را پیش از حد دولتی می‌بیند. درحالی که قدرت در آمریکا، ساختاری شبکه‌ای دارد. این

سوءفهم، هزینه‌ساز شده است. در جنگ عراق، آمریکا توانست اجماع کامل برای جنگ بسازد. اما در جنگ اخیر ایران چنین اجماعی شکل نگرفت. بخشی از جامعه آمریکا، بخشی از سرمایه و حتی بخشی از جریان محافظه‌کار، نگران ورود به یک جنگ فرسایشی بودند. این یعنی ساختار قدرت آمریکا دچار شکاف شده است. اما مسئله مهم‌تر چیز دیگری است؛ ایران هنوز در میدان تولید قدرت آمریکا حضور ندارد. برای رقابت با یک قدرت باید بخشی از میدان قدرت او را فهمید و در آن حضور پیدا کرد. چنین این مسئله را زودتر فهمید. پکن فقط با آمریکا رقابت نکرد؛ وارد دانشگاه‌های آمریکا شد، وارد بازار شد، فناوری شد و شبکه انسانی ساخت. امروز هزاران پژوهشگر، مدیر فناوری و سرمایه‌گذار چینی، بخشی از اکوسیستم اقتصادی و علمی آمریکا هستند. رقابت چین و آمریکا فقط در اقیانوس آرام نیست؛ در دانشگاه استنفورد، در شرکت‌های فناوری و در

بازار سرمایه نیز جریان دارد. هند نیز مسیر مشابهی رفت. شبکه متخصصان هندی در سیلیکون ولی، تنها یک موفقیت فردی نبود؛ بخشی از قدرت ملی هند شد. این شبکه، میان دهلی و اقتصاد فناوری آمریکا پیوند ایجاد کرد. قدرت در جهان جدید فقط از دولت عبور نمی‌کند؛ از شبکه‌ها عبور می‌کند. ایران اما هنوز رابطه خود با بخش بزرگی از ایرانیان خارج از کشور را حل نکرده است. بخش مهمی از ظرفیت انسانی ایران در جهان پراکنده است اما به شبکه قدرت تبدیل نشده است. مسئله فقط مهاجرت نیست؛ نبود «طبقه میانجی» است. اگر در نظر به‌های جدید از «کشگران مرزی» سخن گفته می‌شود، منظور معمولاً گروهی محدود از افراد اثرگذار است که میان نهادها، دولت‌ها یا حوزه‌های مختلف نقش واسطه دارند. اما مسئله امروز ایران فراتر از چند فرد خاص است. ایران نیازمند شکل‌گیری یک «طبقه میانجی» است؛ طبقه‌ای گسترده‌تر که بتواند میان ایران و جهان پیوند پایدار ایجاد کند. این طبقه میانجی می‌تواند شامل: استادان دانشگاه، مدیران فناوری، پژوهشگران، سرمایه‌گذاران، پزشکان، فعالان اقتصادی و متخصصان ایرانی در شبکه‌های جهانی باشد. نقش این طبقه صرفاً دفاع سیاسی از ایران نیست. کارکرد اصلی آن، ایجاد ترجمه میان ایران و جهان است؛ ترجمه منافع، ترجمه نگرانی‌ها و ترجمه ظرفیت‌های ایران به زبان قابل فهم برای شبکه‌های قدرت جهانی. بسیاری از کشورها پیش از آنکه

قدرت نظامی خود را گسترش دهند این طبقه واسطه را ساختند. ژاپن پس از اصلاحات میجی، گروهی از نخبگان خود را به اروپا و آمریکا فرستاد تا زبان جهان جدید را یاد بگیرند. چین پس از اصلاحات اقتصادی از شبکه دانشگاهیان و سرمایه‌گذاران چینی خارج از کشور برای اتصال به اقتصاد جهانی استفاده کرد. کره جنوبی نیز توسعه خود را فقط با کارخانه آغاز نکرد؛ با ساخت شبکه انسانی آغاز کرد. ایران امروز به چنین نگاهی نیاز دارد. مسئله فقط مذاکره یا تقابل نیست. مسئله حضور در میدان تولید قدرت است. تا زمانی که ایران در دانشگاه‌ها، اندیشکده‌ها، بازارهای فناوری و شبکه‌های علمی جهان، حضور مؤثر نداشته باشد، دیگران روایت ایران را خواهند ساخت و کشوری که روایتش را دیگران بنویسند، دیر یا زود در موقعیت واکنشی قرار می‌گیرد. ایران برای عبور از این وضعیت بیش از هر چیز به بازتعریف مفهوم قدرت نیاز دارد. قدرت فقط امنیت نیست؛ اتصال نیز هست و شاید یکی از مهم‌ترین ضرورت‌های امروز ایران، شکل‌گیری یک طبقه میانجی جدید باشد؛ طبقه‌ای که بتواند میان ایران و جهان، میان منافع ملی و نظم جهانی و میان هویت ایرانی و شبکه‌های قدرت بین‌المللی پیوند ایجاد کند. این نه عقب‌نشینی است و نه استعجال. این فهم واقعیت جهان جدید است. در جهانی که قدرت از مسیر شبکه‌ها عبور می‌کند، بیرون ماندن از شبکه به معنای واگذار کردن میدان به دیگران است.

شناسه آگهی: ۲۱۹۰۵۶۷ نوبت دوم

آگهی مناقصه عمومی (یک مرحله‌ای)

موضوع: مناقصه عمومی یک مرحله‌ای شماره خن م/۱۴۰۴/۷۱۹ مربوط به خرید ۱۶ دستگاه سرور به همراه ۳ دستگاه پشتیبان گیر مورد نیاز اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات تحت تقاضای شماره SLP-۴۰۴۵۲۰۹۰۰۳ شماره سامانه ستاد: ۲۰۰۵۰۹۳۲۲۱۰۰۰۰۱۱

شرکت ملی نفت ایران
شرکت نفت مناطق مرکزی ایران

- داشتن توانایی ارائه ضمانت‌نامه بانکی به مبلغ ۱۳,۹۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به عنوان تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (مناقصه).
- عضویت در سامانه ستاد و داشتن گواهی امضای الکترونیکی و تکمیل فرم استعلام ارزیابی کیفی موجود در سایت WWW.SETADIRAN.IR
- قیمت‌ها می‌بایست متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد.
- مهلت و محل مراجعه متقاضیان
- کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت و تحویل اسناد مناقصه، تأیید فهرست مناقصه‌گران دارای صلاحیت، ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت از طریق درگاه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. شماره تماس سامانه ستاد در تهران جهت انجام مراحل عضویت در سامانه ۰۲۱-۱۴۵۶ و اطلاعات تماس دفتر ثبت نام در سایر شهرستانها در سامانه WWW.SETADIRAN.IR بخش ثبت نام/پروفایل تامین کننده مناقصه‌گر موجود است. آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی از سامانه ستاد تا ساعت ۰۹:۰۰ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۱۶ و آخرین مهلت ثبت و بارگذاری اطلاعات فراخوان و اطلاعات مورد نیاز جهت ارزیابی کیفی این مناقصه تا ساعت ۰۹:۰۰ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۱۶ می‌باشد.
- در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر متقاضیان می‌توانند با تلفن ۰۲۱-۸۷۵۴۴۱۵ (تدارکات کالا) تماس حاصل نمایند.

روابط عمومی شرکت نفت مناطق مرکزی ایران

شناسه آگهی ۲۱۹۳۰۷۲ نوبت اول

آگهی مزایده عمومی

فراخوان مزایده اجاره زمین چمن مصنوعی شهر ابریشم

شهرداری ابریشم در نظر دارد با استناد به مصوبه شماره ۱۲۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۱۴ هیات تطبیق شهرستان فلاورجان نسبت به برگزاری اجاره زمین چمن مصنوعی و بر مبنای نظریه و قیمت پایه کارشناس رسمی دادگستری به مبلغ اجاره بهای ماهیانه ۲۵۰,۰۰۰/۰۰۰ (دویست و پنجاه میلیون) ریال و سالیانه ۳,۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (سه میلیارد) ریال که شهرداری می‌تواند در صورت صلاحدید که محق و مخیر می‌باشد در پایان مدت قرارداد بر اساس ارزیابی صورت گرفته از عملکرد مستاجر و بر اساس مقررات و رضایتمندی از مستاجر، قرارداد را با رعایت موارد قانونی و با جلب نظر کارشناس رسمی دادگستری ادامه و یا خاتمه نماید و مشخصات و ضوابط ذکر شده در اسناد فراخوان به اشخاص حقیقی یا حقوقی که صلاحیت لازم را دارا باشند از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی:

- تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۵/۰۳/۱۱
- مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۵/۰۳/۳۱ ساعت ۱۹:۰۰
- مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۵/۰۳/۳۱ ساعت ۱۹:۰۰
- زمان بازگشایی پاکت ها: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱ ساعت ۰۹:۰۰

دادن سپرده به مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (یکصد و پنجاه میلیون ریال) به صورت نقد یا اسناد خزانه یا ضمانت نامه بانکی

- شهرداری در رد یا قبول پیشنهادات رسیده مختار است.
- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مزایده درج گردیده است.
- برندگان اول و دوم و سوم مزایده هر گاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.

اطلاعات تماس و آدرس دستگاه:

آدرس: اصفهان - شهر ابریشم - بلوار الغدیر
شماره تلفن: ۰۳۱-۳۷۴۵۰۰۰۱

آیت... اسلانی - شهردار ابریشم

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

یک دانگ مشاع از ششدانگ و خانم سارا با جلان به شناسنامه شماره ۸۳۳۵ کد ملی ۴۲۲۴۳۷۱۰۲۲ شماره قزوین فرزند محمود در یک دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه باغ به مساحت ۲۷۲۰ متر مربع از اراضی روستای آشنستان در پلاک ۳۵ اصلی واقع در قزوین بخش ۱۴ حوزه ثبت ملک منطقه یک قزوین تأیید گردیده است.

لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید طرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

شناسه آگهی: ۲۱۷۵۲۰۴
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۲/۱۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۲/۱۱

شعبان عسگری
رئیس ثبت اسناد و املاک

برابر رای شماره ۱۷۰۸۳-۱۰۱۷۰۸۳-۱۴۰۴۶۰۳۰۹۰۰۱ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴ و پرونده کلاسه ۱۴۰۴/۱۰/۲۴-۱۰۰۰۸۲۱ و برابر رای شماره ۱۷۰۸۹-۱۰۱۷۰۸۹-۱۴۰۴۶۰۳۰۹۰۰۱ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴ و پرونده کلاسه ۱۴۰۴/۱۰/۲۴-۱۰۰۰۸۲۵ و برابر رای شماره ۱۷۰۹۰-۱۰۱۷۰۹۰-۱۴۰۴۶۰۳۰۹۰۰۱ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴ و پرونده کلاسه ۱۴۰۴/۱۰/۲۴-۱۰۰۰۸۲۷ و برابر رای شماره ۱۷۰۹۲-۱۰۱۷۰۹۲-۱۴۰۴۶۰۳۰۹۰۰۱ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴ و پرونده کلاسه ۱۴۰۴/۱۰/۲۴-۱۰۰۰۸۲۸ و برابر رای شماره ۱۷۰۹۳-۱۰۱۷۰۹۳-۱۴۰۴۶۰۳۰۹۰۰۱ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴ و پرونده کلاسه ۱۴۰۴/۱۰/۲۴-۱۰۰۰۸۳۴ و موضوع قانون تعیین وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک منطقه یک قزوین تصرفات مالکانه بلا معارض متقاضی خانم الهام نجف آبادی به شناسنامه شماره ۲۹۶۴ کد ملی ۴۲۲۴۱۵۰۰۵۲ صادره قزوین فرزند تقی در دودانگ مشاع از ششدانگ و خانم عصمت شهرامی به شناسنامه شماره ۶۱۰ کد ملی ۴۲۲۲۵۶۳۴۲۷ صادره قزوین فرزند علی در یک دانگ مشاع از ششدانگ و آقای علیرضا با جلان به شناسنامه شماره ۷ کد ملی ۴۲۲۲۲۶۵۸۲ صادره قزوین فرزند محمود در یک دانگ مشاع از ششدانگ و خانم سمانه باجلان به شناسنامه شماره ۲۲۸۶۶۶-۴۳۱ کد ملی ۴۳۱۰۲۲۸۶۶۶ صادره قزوین فرزند محمود در

@saazandeginews
saazandeginews
www.saazandegi.ir

